

Møte onsdag den 6. februar kl. 10

President: J ø r g e n K o s m o

D a g s o r d e n (nr. 47):

1. Spørretime
 - muntlig spørretime
 - ordinær spørretime (nr. 8)
2. Referat

Presidenten: Magnar Lund Bergo vil fremsette et privat forslag.

Magnar Lund Bergo (SV): På vegne av representantene Ågot Valle, Karin Andersen og meg selv vil jeg fremme forslag om tiltak for å hindre at mennesker rekrutteres til avhengighet av automatspill.

Presidenten: Karl-Anton Swensen vil fremsette et privat forslag.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg vil på vegne av Kystpartiet fremme forslag om norsk tilslutning til Vestnordisk Råd for å bedre kontaktflaten mellom de vestnordiske nasjonene og styrke rådet som organ for samarbeid om forvaltningen av de store naturressursene i Nord-Atlanteren.

Presidenten: Per Sandberg vil fremsette et privat forslag.

Per Sandberg (FrP): På vegne av representanten Torbjørn Andersen og meg selv fremmer jeg forslag om å stanse alle forsøk med og prosjekteringer av privat bosetting av asylsøkere.

Presidenten: Forslagene vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

S a k n r . 1

Spørretime

- *muntlig spørretime*
- *ordinær spørretime*

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at følgende regjeringsmedlemmer vil møte til muntlig spørretime:

- statsråd Valgerd Svarstad Haugland
- statsråd Lars Sponheim
- statsråd Svein Ludvigsen

De annonserte regjeringsmedlemmer er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

De representanter som i tillegg til de forhåndspåmeldte ønsker å stille hovedspørsmål, bes om å reise seg. –

Vi starter da med første hovedspørsmål, fra representanten Marit Arnstad.

Marit Arnstad (Sp): Mitt spørsmål går til fiskeriministeren.

Deltakerloven er en av bunnplankene i norsk fiskeripolitikk. I korthet går loven ut på at det er fiskerne som eier fiskeflåten, det er de som har eiendomsretten til flåten og dermed også en stor del av fiskeressursene. Fiskerihistorisk og fiskeripolitisk tror jeg neppe betydningen av den loven kan overvurderes. Men det er samtidig interessant å se hva som kommer til å skje med loven i tiden framover.

Det er nå kommet fram at Eierskapsutvalget skal vurdere loven og kravet til eierandeler. Og det er ingen hemmelighet at Høyre i sitt program ønsker å fjerne denne deltakerloven, mens Venstre og Kristelig Folkeparti sammen med Senterpartiet i mange sammenhenger har stått vakt om dette viktige lovverket.

Nå har fiskeriministeren også skapt en viss usikkerhet i næringen når han har gått ut og signalisert at loven skal liberaliseres. Er det en holdning som gjenspeiler hele Regjeringens syn? Og vil fiskeriministerens signaler bli fulgt opp i eierskapsmeldingen?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er riktig at deltakerloven er et sentralt lovverk knyttet til dette med en fiskereid flåte. Det er også riktig at vi i Sem-erklæringen har gjort det helt klart – og det er på det grunnlaget jeg og Regjeringen forvalter fiskeripolitikken – at en fiskereid flåte skal være regelen også i fremtiden.

Så er det slik at den forrige regjeringen oppnevnte et eierskapsutvalg, som utreder sider ved eierskap til fiskeflåten: Jeg har ikke sett grunn til å legge begrensninger for de vurderinger som de der gjør. Når innstillingen kommer i løpet av sommeren, skal Regjeringen gå inn i det og se på hvilke av de forslag som de måtte komme med, som kan være aktuelle å realisere. Men det ligger fast i Sem-erklæringen at utgangspunktet fortsatt er en fiskereid flåte, så det skulle det ikke være skapt noen usikkerhet om. Men jeg synes heller ikke det er noen grunn til å skulle gi signaler til et utvalg som har fått et bredt mandat, om en begrensning av mandatet.

Marit Arnstad (Sp): Jeg takker for svaret. Mitt tilleggsspørsmål går til en annen statsråd, nemlig statsråd Valgerd Svarstad Haugland, Kristelig Folkepartis leder.

Det er riktig at Sem-erklæringen tilsynelatende slår ring rundt deltakerloven. Likevel har fiskeriministerens uttalelser skapt usikkerhet i fiskerimiljøet omkring hvorledes en vil forvalte dette lovverket i tiden framover. I Kristelig Folkepartis program står det at deltakerloven ikke må uthules. Kan Kristelig Folkepartis leder garantere at deltakerloven ikke vil bli uthulet, ved at eierandelen til fiskerne når det gjelder fiskefartøy, ikke går under 50 pst., som regelen er i dag, og ikke ned til f.eks. 34 pst.? Det ville, hvis det skjedde, gi den situasjonen som Kristelig Folkeparti sammen med Senterpartiet har advart mot tidligere, nemlig at fiskeindustrien kan gå inn med kapital og kjøpe fiskefartøy og bidra til at vi mister mangfoldet i norsk fiskeripolitikk, samtidig som vi også

kan skape grobunn for monopolisering av eierskapet til fiskeressursene.

Presidenten: Presidenten finner grunn til å minne om at statsråden er her på vegne av sitt departement, og selv velger hvorvidt hun vil gå inn og svare på det spørsmål som er stilt.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg har ikkje noko problem med å svara på spørsmålet, for det står veldig klart i Sem-erklæringa, som òg statsråd Ludvigsen gav uttrykk for. Utover det vil eg ikkje kommentera det, no er det Ludvigsen som handterer denne saka. Representanten Arnstad veit at når ein sit i regjering, er det tre parti som skal bli einige om ein politikk, men på dette området, og ut frå det som står i Sem-erklæringa, er eg heller ikkje engsteleg.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Lodve Solholm.

Lodve Solholm (FrP): Eg vil stille oppfølgingsspørsmål til fiskeriministeren.

Når han seier at ein i hovudsak skal basere seg på fiskareid flåte, vil eg stille dette oppfølgingsspørsmålet: Korleis blir det mogleg, når ein veit at ein fiskebåt i dag kostar 50–150 mill. kr, og når ein har dei skatte- og avgiftsreglane som ein i dag har i fiskerinæringa, med avskrivingsreglar som er håplause? Når ein ikkje har moglegheiter til å setje av på skattefrie fond, korleis vil fiskeriministeren då halde på det fromme ønsket om å ha ein fiskareid fiskeflåte? Det ser eg på som ganske håplaut.

Statsråd Svein Ludvigsen: La meg innledningsvis si at det er gammel tradisjon for at vi i hovudsak har en fiskereid flåte. Men struktur og eierskap er ulike i de ulike fartøysgruppene. I havfiskeflåten har man en annen eierstruktur enn man har i kystflåten.

Når Eierskapsutvalget nå utreder problemstillinger knyttet til behovet for flåtefornyelse, behovet for ekstern kapital og kapasitetstilpasning og landindustriens behov for stabil råstofftilførsel, vil ikke jeg gå ut og trekke konklusjoner før det utvalget som er satt ned, har gjort sitt arbeid. Men det ligger helt fast i Sem-erklæringen at vi skal kombinere hensynet til fiskereid flåte med en tidsmessig eierstruktur, og at en fiskereid flåte er bærebjelken i eierskapet til fiskeflåten.

Presidenten: Odd Roger Enoksen – til oppfølgingsspørsmål.

Odd Roger Enoksen (Sp): Nettopp dette med kapitaldannelse synes jeg er interessant å følge opp, for det innføres jo nå enhetskvoter i stadig større deler også av kystflåten. Vi ser at deler av fisket lukkes, som det er gjort for gruppe II, med reduserte kvoter og lukking – en adgangsbegrensning for gruppe II. Fiskeriministeren tar til orde for å lempe på leveringsplikten. Store deler av

norsk fiskeripolitikk er under endring med den nye regjeringen, noe som vil føre til større enheter, færre fiskere, mer sentralisering innenfor næringen og også behov for kapital. I en situasjon hvor fiskeriministeren bedyrer at vi skal ha en fiskereid flåte, kutter Regjeringen på den andre siden i bevilgningene til SND, som skal være med og finansiere dette. Man gir generelle skattelettelser. Og så ser vi at det i større og større deler av fisket blir fiktive ordninger, hvor det tilsynelatende kan se ut som vi har en fiskereid flåte, men hvor det står bakmenn med kapital bakom. Dette er en uheldig utvikling, for det knytter dem som går inn i næringen, til enkelte fiskebruk og gjør dem mer eller mindre til husmenn. Hva har fiskeriministeren tenkt å gjøre for å motvirke en slik utvikling?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det viktigste i norsk fiskerinæring nå er å sikre god lønnsomhet, og det er å sikre rekruttering, for på den måten å kunne utløse det store verdiskapingspotensialet som er knyttet til marin sektor.

Uten en lønnsomhet om bord i flåten som gjør at unge mennesker synes det er attraktivt å videreføre fiskeri som en viktig næringsvei, har vi tapt. Uten en rekruttering som gjør at vi også kan sikre overføringen av kompetanse fra hav til land, til nye næringer, vil vi mislykkes. Men det er først og fremst lønnsomheten. I den sammenhengen har jeg bedre tro på at lønnsomhet og skatteregler som kan generere egenkapital, er et bedre virkemiddel enn noe annet.

Men det står fast at en fiskereid flåte skal også i fortsettelsen være bærebjelken, ut fra den Sem-erklæringen som Regjeringen står på, og det kommer jeg til å forvalte det ut fra.

Når det så gjelder leveringsbetingelser, må vi ta innover oss at skiftende regjeringer har latt være å forvalte det strengt. Jeg har tatt tak i det, nettopp ut fra ønsket om å etterleve det regelverket som er.

Presidenten: Olav Gunnar Ballo – til oppfølgingsspørsmål.

Olav Gunnar Ballo (SV): Vi ser nå en krise i kystsamfunnet Hasvik i Finnmark, nettopp som en konsekvens av at man mangler lokalt eierskap, og at man sikrer lokale leveranser. Det er i kombinasjon med at trålerflåten blir stadig større, og at kystfiskeflåten ligger tilbake med brukket rygg. Hva har fiskeriministeren tenkt å gjøre i sin fiskeripolitikk for at kystsamfunn som Hasvik skal ha muligheten til å overleve også i framtida, med den avhengigheten de har av fisken som ressurs?

Statsråd Svein Ludvigsen: Med de visjoner som er for utviklingen av norsk fiskerinæring, vil det nettopp være distriktene som i første rekke vil høste og nyte godt av den utviklingen. Og jeg er ikke et øyeblikk i tvil om at mange av de fiskeværene langs kysten som er sterke og som har mye kompetanse, vil være med på å bære den utviklingen som vi skal ha.

Når det så gjelder Hasvik, er det ikke mangel på lokalt eierskap eller noe knyttet til dette med det lokale eierska-

pet som er årsaken til at man nå har store problemer. Et selskap som disponerte flere anlegg, har begjært seg konkurs. I tilknytning til det har ministeren tatt initiativ til et møte på fredag med kommunen, med Norges Råfisklag og med Fiskeridirektoratet, for å se på hvordan vi skal håndtere det og sikre at man ikke får stopp i leveransene, i kjøpet i Hasvik kommune, for på den måten både å sikre leveranser for fiskeflåten og å bevare kompetansen i fiskeindustrien.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Aud Gaundal (A): Jeg har følgende spørsmål til landbruksministeren:

Da Stortinget behandlet St.meld. nr. 19 (1999-2000) Om norsk landbruk og matproduksjon, ble det fra flertallet understreket at

«grensehandelen bør bremses for å opprettholde stor nok varestrøm og verdiskaping i hele landet».

Det ble pekt på en undersøkelse offentliggjort i Landbruksdepartementet i 1999, som viste at prisforskjellene på en representativ matkurv ganske nøyaktig var forskjellen mellom Norges og Sveriges matmoms. Under Arbeiderpartiets ledelse i Landbruksdepartementet ble prisforskjellene redusert. Nå øker de. Mitt spørsmål blir: Hva har statsråden tenkt å foreta seg?

Statsråd Lars Sponheim: Det viktigste bidraget det siste halve året til å utjevne prisforskjeller mellom Norge og Sverige når det gjelder matvarer, var reduksjonen i halv matmoms fra 1. juli i fjor som, som kjent, bl.a. Arbeiderpartiet og sentrumpartiene stod bak. Det vi kan se i ettertid, er at den prisreduksjonen på knappe 10 pst. som var ventet som en del av den momsreduksjonen, har blitt videreført. Nøyaktige prisundersøkelser hver måned etterpå viser at vi nå har fått et nivå som er ca. 10 pst. lavere, og det har holdt seg til og med undersøkelsen i desember. Det har vært et viktig bidrag.

Når det gjelder prisspenningen og utviklingen i grensehandelen framover, er nok det et relativt sammensatt spørsmål som handler om mer enn prisene på mat. Vi vet at det også handler om prisen på veldig mange andre produkter. Det gjelder alkohol, det gjelder tobakk, det gjelder mange forhold. Det er klart at det er Regjeringens mål, slik det også er nedfelt i Sem-erklæringen, å holde fast ved en politikk som skjerper kostnadseffektiviteten, og så holde prisene så lave som mulig i hele matvarekjeden på norsk side, fra primærproduksjon gjennom industri, for å kunne opprettholde størst mulig konkurransekraft for norske matvarer.

Aud Gaundal (A): Jeg takker for svaret.

Et annet problem som til fulle kom fram i nyhetene i går kveld, var at i tre av ti butikker i Oslo finner tollerne ulovlig import av kjøtt. Og det gjelder ikke bare ulovlig import av kjøtt, men disse varene får svært lite tilfredsstillende behandling og lagringsforhold. I en tid da både produsentene og industrien for øvrig håndterer maten ut fra at det skal være høy matvaresikkerhet i Norge, er det

som blir avdekket i varehandelen, svært bekymringsfullt. Hva vil statsråden foreta seg? Vi må ikke i Norge komme i den situasjonen at det er rimelig kjøtt i butikkene, uten garanti for hvor maten kommer fra, der det i tillegg kan settes spørsmålsteget ved matvaresikkerheten.

Statsråd Lars Sponheim: Ja, jeg deler representantens syn, dette er veldig bekymringsfullt. Vi kan ha grunn til å tro, bl.a. på bakgrunn av de tallene som tollmyndighetene la fram i TV 2-oppslaget i går, at her er det store mørketall. Kjøttomsetningen i både butikker og restauranter i hovedstadsområdet er uoversiktlig. Derfor er det behov for et skjerpet tilsyn, sikkert både fra tollmyndighetenes side og fra politimyndighetenes side, i den grad det her handler om straffbare forhold, men også fra mattilsynene, som i dag er delt – Næringsmiddeltilsynet osv. – som i løpet av dette året omorganiseres til et samlet mattilsyn hvor staten driver alt, og hvor målet er å skjerpe og øke kvaliteten på mattilsynet. Vi må kontrollere mer. Det farefulle når det avdekkes smuglerkjøtt, som vi nå ser, er ikke bare de tap av inntekter som den norske stat har, men at det omsettes kjøtt som vi ikke kan garantere kvaliteten på og helsevirkningen av. Så i tillegg til å ha god kontroll fra norske myndigheters side må forbrukerne spørre hvor dette kjøttet kommer fra, og være kritiske når de handler.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Marit Arnstad.

Marit Arnstad (Sp): Det er i og for seg mange myter omkring priser på landbruksvarer. Mens enkelte valfarter over grensen fra Østfold og kjøper svensk mat til dumpingpris, reiser svenskene over fra Storlien til Meråker og handler på Bunnpris i Meråker. Så det er mange myter ute og går om prisbildet på landbruksvarer.

Jeg har lyst til å ta tak i det siste som representanten Gaundal var opptatt av, nemlig kvaliteten og det man nå ser omkring ulovlig import. Tilliten til norsk landbruk er høy. Forbrukerne har stor tillit til det som produseres i norsk landbruk. Det bygger både på at norsk landbruk aldri har vært i nærheten av å være et industrialisert landbruk – det kan jo være noe å tenke på for en landbruksminister som ivrer etter å gjøre de store enda større – og på en trygghet for kvaliteten på den maten man faktisk kjøper. Det er det som nå utfordres gjennom denne ulovlige importen, og gjennom måten denne maten blir oppbevart på. Det svekker kvaliteten på maten. Den tilliten bør ikke utfordres, og jeg må gjenta spørsmålet til landbruksministeren: Hva vil konkret bli gjort i forhold til den ulovlige importen, som ennå er ganske lett å identifisere?

Statsråd Lars Sponheim: For det første, når det gjelder den delen som handler om tilsyn med næringsmidlene, sa jeg i mitt første svar til Gaundal at her må det nye mattilsynet øke innsatsen for å kontrollere at omsetningen foregår innenfor lovens rammer, og at det er trygg mat som omsettes. Da vil det også i økende grad kunne

avdekkes om det selges kjøtt som er ulovlig tatt inn til Norge. I tillegg er det tollmyndighetenes oppgave å bli enda flinkere og dyktigere på å avsløre det som er ulovlig import til Norge – og vi har dessverre grunn til å tro at her er en betydelig smugling. Fra en landbruksministers synspunkt er det vel ikke minst frykten for at det omsettes slike matvarer, hvor vi ikke kan garantere tryggheten for folks helse når de spiser den, som er mest bekymringsfull.

I tillegg til at tilsynet blir bedre fra myndighetenes side, er det viktig å ha våkne forbrukere som er kritiske. Spiser man på restaurant og har mistanke til kjøttet – og det kan man kanskje ha – bør man være kritisk og spørre hvor det kommer fra. Det er det lov til; det er lov å spørre både kokk og restaurant hvor kjøttet kommer fra.

Presidenten: Det er ytterligere tre som har tegnet seg til oppfølgingsspørsmål – den første er Øystein Hedstrøm.

Øystein Hedstrøm (FrP): Det står i Sem-erklæringen at prisforskjellene på matvarer mellom Norge og våre naboland skal reduseres. I Sverige og Danmark har man en helt annen debatt enn vi har i Norge, fordi de gjennomsnittlige matvareprisene ligger 25 pst. høyere enn i resten av Europa.

Når vi snakker om svenskehandel, er det faktisk så billig nå at en del østfoldinger reiser til Sverige, til «Little Norway», og kjøper svineribbe så billig at de bruker den til å mate bikkja med!

Hvilke virkemidler skal Regjeringen ta i bruk for å få ned matvareprisene og redusere prisforskjellene? Vi må røke ut reven i matvarekjedene. NILF, ECON og andre institutter har sett på dette og sett på hvem som har økt sine marginer i matvarekjeden. Tidligere landbruksminister Bjarne Håkon Hanssen fokuserte mye på sisteleddet (presidenten klubber). VGs matvarebørs viser at det er konkurranse der. Men hva vil statsråden bidra med overfor alle de andre leddene (presidenten klubber), samvirkeleddene og foredlingen, for å få ned prisene?

Presidenten: Presidenten vil innstendig be om at man prøver å kikke lite grann på klokken og overholde taletiden, ellers vil det være veldig urettferdig for dem som overhodet ikke får ordet fordi tiden er oppbrukt.

Statsråd Lars Sponheim: Jeg kan gjenta at vi i arbeidet vårt for å få ned kostnadene har oppmerksomheten rettet mot alle ledd i den norske matvarekjeden.

Jeg registrerer med glede at mellomleddene, grossistleddene, ikke minst på kjøtt siden, nå gjennomfører store strukturrasjonaliseringer. Vi vet det er med smerte at det i mange distrikter legges ned slakterier, og det rasjonaliseres, utelukkende for å klare å øke kostnadseffektiviteten, altså for at mellomleddet skal kunne gjøre sine oppgaver på en billigere måte. Denne regjeringen retter den samme oppmerksomheten mot sisteleddet som den forrige regjeringen hadde. Vi gjennomfører jevnlige prisundersøkelser. Selv om det primært egentlig ikke er

Landbruksdepartementets oppgave, synes jeg dette er så viktig at vi gjennomfører løpende prisundersøkelser for å holde tritt med og holde presset på kjedene, slik at kostnadene blir så lave som overhodet mulig. Målet er rett pris til rett kvalitet.

Jeg må også få si, som en liten parentes, at grensehandel har det alltid vært, og den har gått litt begge veier. Men det er viktig at den ikke tar helt overhånd.

Presidenten: Inge Ryan – til oppfølgingsspørsmål.

Inge Ryan (SV): Det fokuseres voldsomt på pris – pris, pris, pris. Det virker som om landbruksministeren nå fokuserer veldig mye på pris. Tidligere var landbruksministeren i langt større grad opptatt av kvalitet. Jeg synes han skal holde fast på det.

Vi vet at Norge er en sinke når det gjelder økologisk matproduksjon, en kvalitetsmat som mange etterspør. Vi vet at produsentene i dag ikke klarer å produsere i samsvar med etterspørselen. Hva gjøres fra landbruksmyndighetenes side for å få matkvaliteten, som folk er villig til å betale for, mer i fokus, slik at man kommer bort fra den hysteriske prisdiskusjonen som foregår i media og andre steder?

Statsråd Lars Sponheim: Jeg tror det er mulig å ha flere tanker i hodet samtidig. Jeg tror det hele tiden er viktig å ha press på alle ledd i en næringskjede som dette for at de skal være så effektive som mulig. Men jeg tror også det er mulig å fokusere på at svært mange – en økende del av markedet – ønsker å etterspørre kvalitet til en høyere pris. Det synes jeg er helt sentralt.

Jeg hørte nylig et foredrag holdt av en direktør for en av de aller største matvarehandlerne i Europa. Han fortalte at det fokuseres veldig lite på pris når det gjelder den matevareomsetningen de nå planlegger for 5–6 år framover, i forhold til forbrukernes krav til dyrevelferd i produksjonen, til etikk i produksjonen og til helseaspektet, som vi vet hele Europa er opptatt av etter de store krisene. Så matvaremarkedet vil alltid være sammensatt. Noen er veldig opptatt av pris, og vi må ha kostnadseffektive leveranser til dem. Men det er også et økende marked for kvalitet, hvor pris ikke er viktig. Det er faktisk MMI-undersøkelser som viser at knappe 50 pst. av forbrukerne ikke ser på priser i matvarebutikkene i det hele tatt.

Presidenten: Signe Øye – til oppfølgingsspørsmål.

Signe Øye (A): Kontroll av ulovlig import av kjøtt både i varebransjen og i restaurantbransjen, som vi så på TV i går, viser at det skjer veldig mye ulovlig. Men samtidig er ressursene som er satt inn for å ta den ulovlige importen, veldig små i forhold til det som nå avdekkes. Når man bare får gjort sju kontroller i uken – var det vel – er det klart at det i Oslo, med alle de restaurantene og alle de varestedene som er her, vil gå mange år før man får tatt en gjennomgang hos de fleste. Det viser også at det er veldig små muligheter for å bli tatt.

Vil statsråden ta initiativ til å få gjort noe, slik at vi kan få en mye bedre og raskere kontroll, og at det også følger ressurser med?

Statsråd Lars Sponheim: Som kjent er det nok på dette området som på de fleste andre områder begrensede ressurser, begrensede budsjetttrammer, og etatene må gjøre maksimalt innenfor dem. Jeg føler meg trygg på at etatene gjør alt de kan innenfor de budsjetttrammene de har. Det vil være i den løpende budsjettbehandlingen, dersom nye opplysninger kommer fram når Regjeringen arbeider med sine budsjetter, at man ser på grunnlaget for om en må øke ressursinnsatsen på noen områder. Jeg synes at det avdekkes tall som gjør at det vil være en naturlig vurdering når nye budsjetter skal lages framover.

Når det gjelder selve mattilsynet, som ikke går på tall og den ulovlige importen og politioppgavene, men som går på kontroll av matsikkerheten, vet vi at vi skal gjen- nom om stor omorganisering. Det er mange ulike direktorater som skal samles til ett stort mattilsyn. Det er store ressurser – en knapp milliard kr og 1 500 mennesker – og hele poenget med den omorganiseringen er å administrere mindre og kontrollere mer, være mer ute. Jeg kan love at når vi nå får gjennomført den omorganiseringen vi gjør i år, så skal vi ha mye større kontroll med maten som omsettes, og forbrukerne skal bli enda tryggere.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Lodve Solholm (FrP): Eg vil stille eit spørsmål til fiskeriministeren.

Høgre-statsråden skal no innføre ei ny avgift, den såkalla strukturavgifta. Eg synest vi høyrer ekkoet av parti- leiar Jan Petersen: ikkje ei krone i skatte- og avgiftsauke! Men nok om det.

Eg har forstått at strukturavgifta skal vere for å byggje ned kapasiteten i fiskeflåten. Det er vel og bra. Men det som undrar meg, er at ein i denne omgangen gjer noko som ein ikkje gjorde i førre omgangen, då ein i pelagisk sektor bygde ned einheitskvoteordninga, der det var den sektoren åleine som for så vidt betalte gildet med kapasitetsnedbygging. Det ein no opplever, er at ein får ei strukturavgift som skal vere for alle, slik at her skal alle betale for ei teneste dei faktisk ikkje får. Då er spørsmålet mitt: Synest statsråden at dette er rettferdig?

Statsråd Svein Ludvigsen: Det er riktig at det plan- legges innført en såkalt strukturavgift for å ta ut kapasitet i kystflåten. Dette er en avgift og et strukturfond som Norges Fiskarlag bad om i sitt vedtak på siste landsmøte. Dette er en del av det som ble fremforhandlet i fiskeriat- talen i høst, så dette er helt klart i tråd med det fiskerinnæ- ringen selv ber om og ønsker å bidra med for å øke lønn- somheten.

Det er slik at det har vært gjort strukturendringer i andre deler av flåten, men det burde være vel kjent at det er brukt betydelige midler i form av kondemneringstil- skudd, bl.a. finansiert gjennom fiskeriatvaten, som er gått inn i andre flåtegrupper. Vi har nå forskriften ute til

høring. Så får vi se hva reaksjonene er, og deretter får vi avgjøre hvordan fondet skal innrettes, hvem som skal bi- dra, avgiftens størrelse og regelverket for øvrig. Men jeg tar sikte på at dette skal være innført fra 1. januar 2003.

Lodve Solholm (FrP): Eg er fullstendig klar over at Norges Fiskarlag har bede om ei sånn ordning, men eg er ikkje så sikker på om dei bad om at dette skulle gjelde heile flåten, at dei som faktisk allereie har betalt ein del for å få ei struktur- og kapasitetsnedbygging, bl.a. av ringnotflåten, skulle vere med på det.

Ein annan ting som Norges Fiskarlag sa i sitt vedtak, var at dette skulle vere eit spleiselag der fiskaren på den eine sida og staten på den andre sida skulle vere med og gi eit bidrag. Det høyringsnotatet som no er ute, legg ikkje, slik eg har forstått det, opp til eit statleg bidrag, men berre til at denne avgifta skal vere på fiskeflåten åleine – og dermed også så stor som 1 pst.

Synest statsråden at det er rimeleg? Då har ein jo gått vekk frå Fiskarlaget sitt opphavlege ønske om å dele, og at dette skulle vere eit spleiselag.

Statsråd Svein Ludvigsen: Den forskriften som er ute til høring, er godt i tråd både med Fiskarlagets vedtak og de ambisjoner som denne regjeringen har om å øke lønnsomheten i alle deler av flåten.

Det er altså ikke riktig at dette ensidig skulle være en avgift og et fond finansiert av fiskerne. Allerede i årets avtale er det lagt inn midler til struktur og til kondemnering, men det ville være uriktig at man i en forskrift til et fond signaliserte eller varslet en størrelse på en statlig andel. Der skal Stortinget ha et ord med i laget i de årlige budsjetter. Så i utgangspunktet skal vi nå etablere et fond finansiert av en avgift som går på førsteleddet, hvor fis- kerne selv bidrar til den strukturendringen fordi de da i neste omgang kan kassere inn den gevinsten som ligger der gjennom færre aktører og bedre lønnsomhet.

Når det gjelder avgrensningen, hvem som skal være med og finansiere dette, skal vi komme tilbake til det, men jeg minner om at det altså ikke er slik at andre deler av flåten bare har finansiert det selv. Kondemneringstil- skuddet er en gammel ordning.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Bendiks H. Arnesen.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg har registrert at Fiske- båtredernes Forbund har uttalt at innføring av denne strukturavgiften kan medføre at dette blir en sovepute for det strukturendringsarbeidet som må skje i flåten, og man går så langt som å si at man frykter at dette kan stoppe opp.

Deler fiskeriministeren den frykten? Hva slags argu- menter har fiskeriministeren når det gjelder dette?

Statsråd Svein Ludvigsen: Nei, jeg deler absolutt ikke noen bekymring for at dette skulle bli en sovepute – i så fall blir det en urolig søvn.

Dette er et sterkt virkemiddel, som både staten og aktørene bidrar til å få i gang, og i den grad man skulle ha det som sovepute, synes jeg det er mer grunn til å bekymre seg og ligge våken om natten hvis vi ikke klarer å få til strukturendringer som gjør at lønnsomheten kan økes. Så det er nettopp dette fondet og de virkemidlene som vi ønsker å sette inn i denne sammenhengen, som skal gi en trygg søvn, også for fiskerne.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Karin Andersen (SV): Jeg har et spørsmål til kultur- og kirkeminister Svarstad Haugland.

Vi grøsser alle på ryggen av det kvinnesynet som enkelte imamer og deler av innvandremiljøet står for – men det er på en måte kjent logikk fra patriarkalske strukturer. Det er sprengkraft i likestilling og kvinnefrigjøring også i norske trossamfunn; det er ikke alltid at likestilling blir akseptert der heller.

Jeg har oppfattet det slik at Regjeringen står for en holdning der likestilling er en menneskerett og ikke skal være relativ i forhold til tro eller kultur. Hvordan skal vi kunne kreve likestilling i innvandremiljøene og trossamfunnene, når vi sjøl ikke har likestilling som premiss og likestillingsloven ikke gjelder i Den norske kirke og i andre trossamfunn?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg er heilt einig med representanten Andersen i at likestilling er viktig, og at likestilling òg skal gjelda innanfor Den norske kyrkja.

Diskusjonen har gått på om vi skal gi Den norske kyrkja pålegg om at likestillingslova skal gjelda, eller om ho eventuelt skal velja det sjølv. Eg meiner at Den norske kyrkja sjølv skal kunna velja om dei ynskjer at likestillingslova skal gjelda, og som vi no ser, har Den norske kyrkja til og med fått honnør frå likestillingsombodet fordi dei følgjer opp krava og vel så det innanfor den praksisen kyrkja har. Og det må jo vera det viktigaste.

Elles er eg einig med Karin Andersen i at det er ulike syn på likestilling innanfor ulike religiøse miljø, men samtidig vil eg understreka at for min del og for Regjeringa sin del er det viktig at likestillingstanken gjennomsyrrar heile det norske samfunnet. Det må vi føra vidare i forhold til våre nye innvandrargrupper, og det må vi òg forfekta i forhold til dei ulike trus- og livssynssamfunna som vi har i Noreg.

Karin Andersen (SV): Da må jeg få lov til å følge opp statsråden og si at det nå er et utrolig stort behov for å være tydelig – entydig og ubøyelig – når vi snakker om disse grunnleggende verdiene som likestilling er i det norske samfunn.

Så sier statsråden at hun mener at Den norske kirke skal få velge fritt. Ja vel. Andre trossamfunn skal vel da også få lov til å velge fritt. Men samtidig er viktig å påvirke. Hvordan har Regjeringen tenkt å være tydelig og ubøyelig og kunne påvirke slik at man ikke kan velge bort en av de viktigste premissene for det norske sam-

funn? Regjeringen har sjøl uttalt at likestillingsprinsippet ikke skal være kultur- eller religionsrelativistisk. Det er viktig at statsråden er mer konkret enn å si at vi skal jobbe for dette. Jeg tror statsråden også må erkjenne at det er miljøer innenfor ulike typer trossamfunn, enten de er tradisjonelle norske eller utenlandske, som motsetter seg disse ideene på det aller kraftigste.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Det er viktig for meg å klara å kombinera trusfridom, som vi ynskjer å gi dei ulike grupperingane, med å vera veldig klar på at diskriminering ikkje skal foregå. Eg trur at vi i dialog med dei ulike trossamfunna kan vera med og påverka. Eg ynskjer ikkje å påleggja dei å ta f.eks. likestillingslova inn i sine regelverk, men når det gjeld diskriminering av kvinner, undertrykking av kvinner, å ta frå kvinnene val, f.eks. når det gjeld ektefelle, må vi vera heilt klare på at slikt ikkje er lovleg i Noreg. Difor seier vi bl.a. til ein del av friskulane at dei òg skal undervisa om norsk likestillingslov. Det er ein klar indikator på at det som er norsk lovverk, òg skal gjelda dei ulike trossamfunna. Det går godt an å kombinera det med å gi trossamfunna religionsfridom, som vi òg ynskjer.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Aud Gaundal.

Aud Gaundal (A): Fra enkelte unge kvinner blant våre nye landsmenn ble det påpekt at den muslimske skolen ikke var noe godt tiltak. Det var daværende statsråd Lilletun som godkjente den skolen. Spørsmålet mitt er om statsråden fortsatt mener at den avgjørelsen var riktig, og hva slags tiltak hun kan iverksette i forhold til at det tross alt er en godkjent skole. Hvorledes kan en komme inn med et annet kvinnesyn og en annen opplysning?

Så er det også kommet fram at vi mangler rutiner bl.a. når det gjelder fødende kvinner, når det har skjedd kjønnslemlestelse. Ser statsråden et behov for at også helsepersonell i sterkere grad blir tatt med når det gjelder å håndtere problematikken på dette området?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: No er eg kjend med at det òg finst nordmenn som er ueinige i at ein skal få lov å starta friskular, fordi dei er ueinige i det desse privatskulane står for. At ein del muslimske menneske òg er ueinige i at vi skal ha muslimske skular, det veit vi. Likevel meiner vi at foreldreretten, det at alle foreldre har rett til å velja skule for sine born, er så viktig at ein vil oppretta muslimske skular. Personleg meiner eg at dei muslimske borna ville ha godt av å gå i norsk skule, men eg skal ikkje setja meg til dommar over det muslimske foreldre vel for sine born. Det som må vera heilt klart her, er at òg dei muslimske skulane skal følgja norsk lovverk og forfekta verdiar som bl.a. står i likestillingslova. Dette må vi følgja opp, slik at vi har dei same krava til desse skulane og dei andre friskulane som til den norske skulen.

Presidenten: Siri Hall Arnøy – til oppfølgingsspørsmål.

Siri Hall Arnøy (SV): Kirkeministeren har bl.a. på Holmgang vært befriende klar i sin understreking av at det i Norge er en selvfølgelig rett å kunne velge å gifte seg av kjærlighet.

Siden ministeren nå viser slik stor tro på dialog, er mitt spørsmål til kirkeministeren om dette synet i Norge også omfatter homofile og lesbiske, og hvordan hun som kirkeminister ønsker å fremme dette synspunktet eventuelt i en dialog med Den norske kirke, som hun er spesielt ansvarlig for.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg er òg opptatt av at menneske skal få lov til å leva saman med dei dei er glade i. Når det gjeld Kristeleg Folkeparti sitt syn på partnerskapslova, kjenner representanten det godt, den lova var vi motstandar av då den vart vedteken. Samtidig må vi visa respekt for dei som brukar lova og inngår partnerskap.

Når det gjeld kva Kyrkja sjølv skal gjera i den debatten, synest eg det er viktig å peika på dialogen i Kyrkja, og eg ynskjer å vera ein statsråd for Kyrkja som er lyttande til kva Kyrkja sjølv ynskjer og står for. Eg kjem ikkje til å bruka mi politiske overtyding til å påtvinga dei meiningar, heller ikkje via utnemning av prostar og biskoper å påtvinga dei mine teologiske meiningar. Kyrkja sjølv er eit trussamfunn, dei må få lov til å fungera som det, med den fridomen som det gir.

Presidenten: Da går vi til neste hovedspørsmål.

Eirin Faldet (A): Jeg vil gjerne stille spørsmål til kulturministeren.

I budsjettet for 2002 hadde regjeringen Stoltenberg lagt inn 18 mill. kr til den kulturelle skolesekken. I Bondevik II-regjeringens opplegg ble det altså et kutt på 6 mill. kr, som nå gjør at tilbudet om kulturskole for barn i alle fylker er svekket betraktelig.

Mitt spørsmål til kulturministeren blir derfor: Hva vil statsråden gjøre for at alle barn får et kulturskoletilbud gjennom den kulturelle skolesekken?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Det er heilt rett at vi kutta 6 mill. kr på den kulturelle skolesekken, fordi den førre regjeringa la inn altfor lite midlar til kulturbygg rundt omkring i kommunane våre. Vi valde difor å prioritera ein del av midlane frå skulesekken til kulturbygg. No vart dei pengane omfordelte under behandlinga i Stortinget, så kva pengane til slutt gjekk til, hugsar eg ikkje heilt, men det vart korkje fleire kulturbygg eller meir til den kulturelle skulesekken.

Dei midlane som i dag er til den kulturelle skulesekken, er altfor få til å kunna gi eit tilbod til alle kommunane og alle fylka. Det må eventuelt ein opptrappingsplan til for at det skal kunna bli mogleg. Med det tempoet som den har fått dei siste åra, kan det vera langt igjen, men vi får sjå kva vi kan gjera i budsjetttrundane våre.

Det må vi koma tilbake til. Eg er iallfall opptatt av at den kulturelle skulesekken ikkje skal pakkast saman og leggjast ned, men vidareutviklast. Eg vil òg understreka at dei midlane som vi kuttar, kuttar vi på det sentrale leddet, dei sentrale organisasjonane, som likevel har i sine krav at dei skal driva med formidling til born og ungdom. Dei skal framleis gjera jobben sin. Pengane som skulle gå til fylka, går uavkorta til fylka.

Når det gjelder formidling av kunst og kultur i skulen, er det nedfelt i læreplanen at det skal skje til alle. Den kulturelle skulesekken skal på ein måte vera det tillegget – det plusset – som blir brukt for å gjera det betre. Og så får vi vona at vi ved vidare budsjetthandsamingar framover kan styrkja tiltaka til born og ungdom rundt omkring i kommunane våre.

Eirin Faldet (A): Det er godt å høre at tankene og planene er gode, men en opptrappingsplan kan vi ikke få noe særlig ut av hvis det ikke følger penger med. For Arbeiderpartiet er det viktig å sikre at barn og unge får gode kulturtilbud. Jeg føler faktisk at det er noe av det viktigste vi politikere kan drive med for tiden. Det at barn og unge får et forhold til kultur tidlig, gjør at de utvikler identitet og blir hele mennesker.

Når penger forsvinner og blir lagt over på noe annet, er det faktisk en prioritering det også. Når Regjeringen valgte bort barn og unge gjennom den kulturelle skolesekken, blir det vanskelig å forstå hvordan vi skal få mer kultur ut til skolene. Jeg tror ikke svaret på det er bedre kulturbygg, men et skoletilbud som gjelder alle.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: No trur eg ganske mange i denne salen veit at rundt omkring i kommunane i Noreg er det mange som ventar på å få støtte til akkurat sitt kulturbygg. Det er ein del område som ikkje har fått det enno, og dei står i kø. Men, som sagt, komiteen på Stortinget, då Regjeringa forhandla med Arbeidarpartiet, la heller ikkje inn meir til den kulturelle skulesekken, fordi dei prioriterte andre ting innanfor budsjetttrammene som dei hadde fått til rådvelde.

Dersom talet 18 mill. kr skal vera et teikn på at ein har ei kjempesatsing på kulturell skulesekk, må eg faktisk skuffa representanten med at ein kjem ikkje så veldig langt korkje med 18 eller 12 mill. kr. Men eg vil understreka igjen at dei 12 mill. kr som då er igjen, uavkorta skal gå til fylka, og riksinstitusjonane skal framleis driva med formidling til born og unge. Det kuttet som vart gjort, er ikkje nokon katastrofe for kulturformidling. Men her kjem vi til å halda koken, og så må vi prøva å få ein opptrappingsplan. Eg vil iallfall ha det med meg når vi skal ha forhandlingar om budsjettet. Resultatet kjem til hausten.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Torny Pedersen.

Torny Pedersen (A): Vi har snakket varmt og lenge om barna i Norge som vokser opp i fattigdom. Flere partier var ute i valgkampen og lovet tiltak for å bekjempe

fattigdom blant disse barna, og spesielt var man opptatt av alle de mulighetene disse barna ikke kan ta del i. De kan ikke være med på en masse fritidsaktiviteter, klasseturer og kulturaktiviteter som foregår på arenaen utenfor skolen. Ser statsråden at et tilbud om kulturskole knyttet til den ordinære skoledagen kan gi disse barna en arena på lik linje med andre barn, og at et godt kulturskoletilbud bygger ned forskjeller mellom de barna som har rike foreldre, og de barna som har foreldre med noe dårligere økonomi?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg er litt usikker på om eg skal svara på dette spørsmålet. Fyrste delen er eigenleg ansvarsområdet til sosialministeren og andre delen er ansvaret til undervisningsministeren. Ingen av desse problemstillingane ligg under mitt departement direkte.

Det eg kan seia på vegner av Regjeringa, er at vi for det fyrste har fokusert på å få bukt med fattigdom. Vi har starta, og vi skal jobba vidare med det, for det har vore gjort altfor lite i dei åra som ligg bak oss. Og for det andre er vi opptatt både av kulturskulane sitt ve og vel og av at vi skal ha kulturformidling og tilbud til born og unge.

Generelt sett kan eg svara slik, men eg trur ikkje det er rett av meg å gå inn på detaljar som det er to andre ministrar som har hovudansvaret for.

Presidenten: Ågot Valle – til oppfølgingsspørsmål.

Ågot Valle (SV): Jeg skal være enig med kulturministeren i at det for så vidt er relativt likegyldig om man har 18 mill. kr eller 12 mill. kr til den kulturelle skulesekken. Småpenger er det uansett. Men jeg blir litt bekymret når hun bagatelliserer kutt på 6 mill. kr, og enda mer, på kulturbudsjettet, som jo trenger et løft når det nå taper, ser vi ut fra kulturstatistikkene. Men la nå det ligge.

Den kulturelle skulesekken handler om formidling av kunst og kultur til unger i hele landet. Det krever også et oppegående apparat på kommunenivå. Nå ser vi at kulturen og den kulturelle kompetansen forvitrer rundt omkring i kommunene. Det er et resultat bl.a. av at kulturen er lovløs, og den er pengeløs i en dårlig kommuneøkonomi.

Da kommer jeg tilbake til et spørsmål som er fryktelig viktig for oss i SV, nemlig: Vil kulturministeren gå inn for en kulturlov som kan sikre alle tilgjengelighet til kunst og kultur?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg vil fyrst understreka at vi ikkje har kuttet 6 mill. kr på kulturbudsjettet. Vi har heller ikkje kuttet over 50 mill. kr på kulturbudsjettet, som representanten Giske har hevda både i artiklar i aviser og på radioen. Vi kuttet i støtta til presse, men kulturen har fått akkurat dei same kronene som Ellen Horn og den førre regjeringa la inn. Desse 6 millionane vart omprioriterte til andre kulturelle aktivitetar. Så kulturen generelt sett har ikkje tapt på dette.

Elles er saka om kulturlov noko som det er naturleg for meg å vurdere i samband med kulturmeldinga, som kjem i 2003. Eg har sans for det. Samtidig veit vi at å innføra nye lover òg krev ganske store løyvingar. I dag er det slik at det er ein del kommunale oppgåver som er lovfesta. Dermed blir dei prioriterte framfor kulturen. Dette er eit dilemma. Samtidig har det noko med lokaldemokratiet ynske og vilje til å styra å gjera. Desse tinga må vegast opp mot kvarandre. Vi får koma tilbake til det når kulturmeldinga blir lagd fram.

Presidenten: Eli Sollied Øveraas – til oppfølgings-spørsmål.

Eli Sollied Øveraas (Sp): Først vil eg minne om at kuttet på 6 mill. kr av den kulturelle skulesekken, som utgjorde om lag 30 pst. av det totale opplegget som kom frå departementet, fekk støtte av Arbeidarpartiet då det vart behandla i Stortinget.

Det har vore uttalt at den kulturelle skulesekken skal vere eit nasjonalt satsingsområde. Det som skjedde i Stortinget, har skapt veldig stor usikkerheit rundt om i fylka med omsyn til planar, med omsyn til om Stortinget verkeleg har vilje til å satse på dette området. Mitt spørsmål til statsråden er: Vil statsråden nå gå inn i ein dialog med fylkeskommunane med informasjon, samtale om ein eventuell plan for opptrapping, om tidsaspektet og korleis ein ser for seg at ein kan få den kulturelle skulesekken opp å stå igjen?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Den dialogen har eg allereie starta. Eg møtte fylkeskultursjefane i går og heldt eit foredrag og hadde ein dialog med dei. Når det gjeld opptrappingsplan, er det eit budsjettspørsmål som vi må koma tilbake til – eg kan ikkje svara på det i dag. Men eg har gitt eit signal til fylkeskultursjefane om at den kulturelle skulesekken skal bestå.

Presidenten: Vi går vidare til neste hovudspørsmål.

Arne Sortevik (FrP): Jeg har et spørsmål til kirkeministeren.

Etter fire års arbeid er Kirkerådets kirke-stat-utvalg, det såkalte Bakkevig-utvalget, i ferd med å avslutte sitt arbeid. Det kom en løypemelding i november i fjor, og i går kom det en ny løypemelding. Signalene tyder på at man ønsker betydelig endring i kirkestrukturen. I likhet med Fremskrittspartiet vil regjeringspartiene Høyre og Venstre ha et skille mellom stat og kirke. Så vidt jeg kjenner til, går Kristelig Folkeparti inn for «en nyordning i forholdet mellom staten og Den norske kirke». Sem-erklæringen viser til den omtalte Bakkevig-innstillingen. Når den foreligger, er det «naturlig at hele forholdet mellom kirke og stat tas opp til bred gjennomgang».

Kan statsråden på denne bakgrunn og allerede nå gi en varsling på vegne av regjeringen? Vil denne regjering gå inn for skille mellom stat og kirke, som det ser ut til å bli anbefaling om, og som det ser ut til at det kan være politisk flertall for om man vil?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Nei, eg kan ikkje gi det svaret i dag, og eg trur ærleg talt ikkje representanten hadde venta det heller. Vi får ei innstilling frå Bakkevig-utvalet i mars. Den innstillinga har ein tenkt å senda ut på høyring. Det er altså ikkje vår innstilling, det er Kyrkja sjølv som står bak, og Kyrkja kjem til å senda den på høyring i sine organ, til sine sokneråd rundt omkring i heile landet. Så kjem dei til å ha ein fyrste diskusjon på Kyrkjemøtet til hausten. Så ser eg for meg at vi må oppretta eit statleg utval som skal vurderer forholdet mellom stat og kyrkje. Vi har forholdsvis god tid til å ta standpunkt i denne saka. På mange måtar føler eg nok at mitt parti er eit nøkkelparti her. Regjeringa har sagt at den vil venta på innstillinga. Regjeringa har såleis heller ikkje tatt eit endeleg standpunkt, men som representanten seier, er det kjent kva både Kristeleg Folkeparti, Høgre og Venstre meiner om denne saka – det er ei av dei sakene der vi ikkje er heilt samde. Så her må vi ha prosessar både i Regjeringa og ikkje minst i Kyrkja sjølv.

Arne Sortevik (FrP): Jeg takker for svaret.

Jeg vil i tilleggsspørsmålet igjen henvisse til Sem-erklæringen, der det står: Kirkens «uavhengighet i åndelige spørsmål må respekteres og reformarbeidet med overføring av større ansvar til kirkelige organer bør fortsette».

Kan det i det hele tatt tenkes noen bedre måte å sikre full uavhengighet i åndelige, organisatoriske og økonomiske spørsmål enn nettopp gjennom et fullt skille mellom stat og kirke? Vil man ikke nettopp gjennom et slikt skille få en aktiv og uavhengig kirke?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Det kan det nok henda at vi kan få på ein slik måte. Her er det fleire omsyn som må tas. Det som står i Sem-erklæringa, er eg sjølv sagt heilt samd i, og eg ynskjer å gi Kyrkja meir sjølvstyre enn den har i dag, m.a. i forhold til utnemningar osv. Men samtidig ber eg om respekt for den prosessen som må gå i Regjeringa og også i Kyrkja sjølv, og så får vi på sikt ta eit endeleg standpunkt. Det som likevel er heilt klart frå Regjeringa si side, er at det resultatet vi endar opp med, skal gi Kyrkja meir sjølvstende enn det den har i dag.

Presidenten: Det blir oppfølgingsspørsmål – Øystein Djupedal.

Øystein Djupedal (SV): Statskirkeordningen er en anakronisme. Jeg tror nesten ingen hadde kommet på å lage en statskirkeordning hvis man skulle begynt på nytt i dag, så at den står for fall over tid, tror jeg er hevet over tvil. Bakkevig-utvalget, som Den norske kirke har satt ned, har nå drevet og vurdert dette. Det som forbauser meg, og som er min utfordring til kirkeministeren, er følgende: Hvorfor skal vi la det kirkelige samfunn få lov til å legge premissene for hvordan dette skal skje? At Kirken har opprettet et organ, Bakkevig-utvalget, er på en måte helt greit – en skal ha ansvaret for trosspørsmål og en masse annet som ikke jeg skal legge meg opp i. Men bør ikke det sivile samfunn, altså det samfunnet som vi

representerer, ta et initiativ i forhold til hvordan vi skal ivareta kirkegodset, hvordan vi skal ivareta verdiene som ligger i Den norske kirke, hvordan man skal organisere medlemskapet og de mange tusen små og store praktiske spørsmål som det sivile samfunn, altså storting og regjering – vi – skal ta ansvar for? Vi må nedsette et utvalg så ikke Bakkevig-utvalget alene får legge disse premissene. Min utfordring til kirkeministeren er da som følger: Bør man ikke ganske snart fra Regjeringens side ta et initiativ for å sette ned et slikt utvalg, helt uavhengig av hvilken tidsfrist Bakkevig-utvalget, Kirkerådet og Bispemøtet har for sitt arbeid?

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg sa i eit tidlegare svar at eg ønskjer å gjera det, og sjå over kyrkjemøtet i haust. Eg trur debatten i Kyrkja kjem til å gå lenger enn som så. Det er likevel heilt klart at ansvaret til sist er Stortinget sitt med omsyn til å ta standpunkt, men eg synest det er viktig at ein har eit så godt grunnlag som mogleg før ein skal ta standpunkt også i Stortinget. Difor ynskjer vi å gi Kyrkja noko meir tid, og så etter kyrkjemøtet i haust setja ned eit offentleg utval. I neste omgang er det jo Regjeringa som legg fram forslag for Stortinget, og Stortinget som til slutt tar eit standpunkt.

Presidenten: Vi går så til siste hovedspørsmål.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg har et spørsmål til fiskeriministeren. Kravet om økt beskatning av sjøpattedyr reises nå med stadig større tyngde i fiskerinæringen i lys av den vanskelige situasjonen når det gjelder fiskeriresursene. Fiskerne innenfor alle fartøygrupper er samstemt om at sel og hval nå tar levebrødet fra fiskerne, at det er fiskerne som må betale regningen for at myndighetene ikke ser alvoret i situasjonen, og de hevder at bestanden er ute av kontroll. Beregninger gjort ved Fiskeriforskning i Tromsø indikerer at hval og sel årlig consumerer 5,6 millioner tonn fisk og skalldyr, og det er over det dobbelte av hva norske fiskere tar opp av havet. Oppfatter fiskeriministeren denne situasjonen som faretruende for fiskeressursene, for næringen og for kysten, og hva gjøres nå i denne sammenheng?

Statsråd Svein Ludvigsen: Både fiskeriministeren og Regjeringen er opptatt av en økosystemforvaltning hvor man ser de ulike arter som beiter på ressursene i havet, i en sammenheng. Derfor er vi nå i ferd med å fastsette tallet på hval som skal tas i årets sesong. Vi har økt innsatsen for å ta ut det antall kystsel som man på biologisk og faglig grunnlag har satt som øverste tall, også under henvisning til at vi ønsker å ha en bærekraftig kystselbestand.

Når det gjelder Østisen og Vestisen, er det slik at man år om annet tar ut det antall dyr som kvoten tilsier, i Vestisen, mens det har vært verre med Østisen. Vi ser nå på hvordan vi skal kunne bevare kompetansen til å ta ut et fast antall dyr i Østisen og i Vestisen.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg takker for svaret.

Jeg tror vel at det må kraftigere lut og kraftigere engasjement til for å rette på denne dramatiske situasjonen. Og til det trengs det bred politisk enighet, og det skal Arbeiderpartiet være med på å få til.

Er ikke tiden nå inne for å komme med en egen stortingsmelding om sjøpattedyr, for å få satt fokus på dette viktige spørsmålet, og for å skape en bred enighet om nødvendige tiltak som må komme rimelig fort?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg takker for tilbudet om å få til en bred enighet om økosystemforvaltningen og fiskeriforvaltningen for øvrig. Det er også nødvendig, for nettopp når det gjelder sjøpattedyrene, er det en opinion der ute som vi er nødt til å ta hensyn til. Men hovedfokuset må ligge på en forsvarlig økosystemforvaltning, og i det inngår også forvaltningen av sjøpattedyrene.

Når det gjelder en eventuell stortingsmelding, er det av de tingene som jeg vurderer, bl.a. hvordan vi skal sette dette inn i en større sammenheng, men jeg vil ikke her og nå – for jeg har ikke kommet så langt i vurderingen – varsle at det kommer. Men det kommer i hvert fall ikke nå på våren.

Presidenten: Tiden for den muntlige spørretimen er omme, og vi går over til den ordinære spørretimen.

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir en rekke endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikt som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringer i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger:

Spørsmål 1, fra representanten Julie Christiansen til utenriksministeren, utsettes til neste spørretime, da utenriksministeren er bortreist.

Spørsmål 2, fra representanten Marit Nybakk til utenriksministeren, vil bli besvart av utviklingsministeren på vegne av utenriksministeren, som er bortreist. Etter anmodning fra utviklingsministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart foran spørsmål 11.

Spørsmål 4, fra representanten Svein Roald Hansen til landbruksministeren, vil bli besvart av kultur- og kirkeministeren som rette vedkommende.

Spørsmål 12, fra representanten Karita Bekkemellem Orheim til barne- og familieministerens, vil bli tatt opp av representanten Oddbjørg Ausdal Starrfelt.

Spørsmål 13, fra representanten André Kvakkestad til utdannings- og forskningsministeren, er overført til helseministeren som rette vedkommende. Etter anmodning fra helseministeren blir dette spørsmålet flyttet og besvart etter spørsmål 10, som skal besvares av samme statsråd.

Spørsmålene 20 og 22, fra henholdsvis representantene Thore A. Nistad og Sigbjørn Molvik til samferdsels-

ministeren, utsettes til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

Spørsmålene 21 og 23, fra henholdsvis representantene Inge Ryan og Per Roald Bredvold til samferdselsministeren, vil bli besvart av fiskeriministerens på vegne av samferdselsministeren, som er bortreist.

Spørsmål 25, fra representanten Trond Giske til forsvarsministeren, bortfaller.

S p ø r s m å l 1

Fra representanten Julie Christiansen til utenriksministeren:

«Det er stor fare for at det forestående presidentvalg i Zimbabwe den 9. og 10. mars 2002 ikke blir rettferdig og demokratisk. EUs utenriksministre har varslet å iverksette sanksjoner mot president Mugabe og hans nærmeste støttespillere, dersom EUs valgobservatører blir forhindret fra å utføre sitt oppdrag før og under valgdagene.

«Hvordan vil Regjeringen bidra til det internasjonale presset mot regimet i Zimbabwe?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da utenriksministeren er bortreist.

Spørsmål 2 er flyttet og skal besvares foran spørsmål 11.

Spørsmål 3 er fra representanten Torstein Rudihagen til finansministeren. Spørteren er ikke til stede i salen, og vi går derfor videre til spørsmål 4.

S p ø r s m å l 4

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Svein Roald Hansen til landbruksministeren, vil bli besvart av kultur- og kirkeministerens som rette vedkommende.

Svein Roald Hansen (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til kultur- og kirkeministerens:

«Etter at den nye lov om tomtefeste trådte i kraft fra nyttår, har huseiere som fester tomt av Statskog på Lande i Sarpsborg, fått økt sin festeavgift fra 484 kroner til 8 459 kroner året. Det er i alt 340 huseiere som fester tomt av Statskog på Lande.

Synes statsråden det er en forbilledlig behandling av tomtefesterne at Statskog utnytter de muligheter den nye loven gir til å øke festeavgiften 17 ganger fra ett år til det neste og derved legger en føring som også private tomteiere kan henvise til?»

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Saka om oppregulering av festeavgift som representanten viser til, gjeld tomter som Opplysningsvesenets fond er eigar av. I høve til dei festekontraktane som gjeld for fondet sine eigedommar, er det Statskog som står for regulering av festeavgifta. Dette gjer Statskog på vegner av fondet.

Opplysningsvesenets fond, som er å likna med ein stiftelse, femner om pengekapital og eigedommar, medrekna om lag 12 000 festetomter. Fram til 1. januar 2001

vart fondet forvalta i departementet. Frå 1. januar 2001 vart det oppretta eit særskilt forvaltingsorgan, med eit eige styre, med oppgåve å forvalta fondet etter dei overordna retningslinjene som gjeld. Eg nemner dette fordi det følgjer av den forvaltingsordninga som nyleg er etablert for fondet, at styringsrolla til departementet går ut på å fastsetja dei prinsippa og overordna retningslinjene som styret skal forvalta fondet etter. Desse retningslinjene vart seinast drøfta i Stortinget for eit år sidan, i samband med handsaminga av stortingsmeldinga om økonomien i Kyrkja, som Stoltenberg-regjeringa la fram. I meldinga var det med ein grundig omtale av Opplysningsvesenets fond og av dei prinsippa som gjeld for forvaltninga av fondet. Ei viktig side ved dette er at fondet skal forvaltast etter forretningsmessige prinsipp, dvs. at bygningar, skog- og landbrukseigedommar og tomter som er festa bort, skal forvaltast på ein forretningsmessig forsvareleg måte. I dei fleste tilfella vil det dermed vera marknadsverdien av eigedommane som avgjer pris- eller avgiftsnivå, noko departementet, styret for fondet og Statskog må leggja til grunn.

Generelt meiner eg at fondet ved sal eller ved regulering av festeavgifter ikkje skal vera leiande i marknaden. Eg kjenner ikkje den konkrete saka frå Lande i Sarpsborg. Eg kan difor ikkje uttala meg om om den auken i festeavgifta som representanten viser til, er i utakt med prisutviklinga eller marknadsverdien i området. Kva som er korrekt marknadsverdi, vil dessutan kunna vera gjenstand for diskusjon. Dersom den einskilde festar meiner at festeavgifta er for høg i høve til marknadsverdien av tomta, kan festaren krevja eit rettsleg skjøn. Det kan òg vera aktuelt at det blir gjennomført ny taksering av tomte eller tomteområdet.

Eg har ikkje grunnlag for å instruera styret for fondet om å gjera noko konkret i den saka som representanten viser til, men eg vil likevel orientera styret om saka og om det eg har sagt i svaret her i dag. Styret må då vurdere om det er grunn til på ny å vurdere festeavgifta i det aktuelle området.

Svein Roald Hansen (A): Jeg takker for svaret og tolker det positivt, nemlig slik at statsråden vil følge opp overfor styret og se om det er grunnlag for å gjøre en endring.

Den forrige regjeringen tok et initiativ og sendte forslag til en ny tomtefestelov ut på høring. Jeg er kjent med at det ble tatt kontakt med de daværende statsrådene, både for Statskog og Opplysningsvesenets fond, med sikte på om de kunne være tilbakeholdne med å foreta justeringene inntil den nye loven eventuelt var vurdert. Så vet vi at det ble et regjeringsskifte, og også at et forslag fra Arbeiderpartiet her i salen om å utsette iverksettelsen falt. Men jeg er glad for at statsråden vil følge opp overfor styret, og håper at det også kan gi signaler om at statlige grunneiere, selv om de har i oppgave å forvalte kapitalen på best mulig måte, kan være noe tilbakeholdne med å gjøre så spenstige hopp. Jeg vil tro at mange private grunneiere vil bruke det som et argument for at de også skal gjøre det samme.

Statsråd Valgerd Svarstad Haugland: Eg har ikkje noko anna å leggja til enn at eg vil ta det opp med styret. Men eg understrekar at nokon instruksjonsrett overfor styret har eg ikkje. Det er opp til aktørane her eventuelt å anka eller til styret sjølv å ta opp saka på nytt.

Presidenten: Da går vi tilbake til spørsmål 3, fra representanten Torstein Rudihagen til finansministeren.

S p ø r s m å l 3

Torstein Rudihagen (A): Eg har følgjande spørsmål til finansministeren:

«De sakene som behandles i likningsnemndene, er til dels kompliserte og krever mye skjønn. Dersom likningsnemnda skal overprøve likningskontorets vedtak, må endringen begrunnes juridisk.

Hva kan statsråden gjøre for å sikre at folkevalgte medlemmer i likningsnemndene får den opplæring som er nødvendig for å skjytte sine verv?»

Statsråd Per-Kristian Foss: Jeg takker for et betimelig og aktuelt spørsmål. Om bakgrunnen kan det sies følgende:

Skattyterne har rett til overprøving av ligningen når de er uenig i ligningskontorets vedtak. Dette er en lang tradisjon i Norge, og det er lang tradisjon for at dette skal skje i et folkevalgt organ. Det er historisk og demokratisk forankret i tanken om at folket selv, ikke Kongen, skulle ilegge skatten. En slik demokratisk kontroll er ansett for å være en viktig rettssikkerhetsgaranti.

I mange ligningsnemnder er det oppnevnt medlemmer med juridisk eller regnskapsmessig kompetanse, men det er ikke stilt spesielle kvalifikasjonskrav i loven. I forarbeidene til ligningsloven er det likevel nevnt at nemndene bør være sammensatt av kvalifiserte personer med innsikt i de viktigste næringer og yrker i distriktet. Det er ansett som viktig at nemnda får en slik sammensetning, og at den har gode forutsetninger for å vurdere det faktiske grunnlaget i saker innenfor kommunen.

Samtidig vil nemndmedlemmene ofte ikke ha spesielle forutsetninger for å løse juridiske tolknings spørsmål eller andre skatterettslige spørsmål. Utgangspunktet her er at ligningskontoret skal redegjøre for aktuelle rettslige problemstillinger i saksforberedelsen. Ligningssjefen har rett til å møte i ligningsnemnda, og hvis nemnda innkalles ham, har han plikt til å møte. En av ligningssjefens oppgaver er å redegjøre for rettsspørsmål og besvare spørsmål fra nemnda. Det kan således ikke forutsettes at nemndmedlemmene skal sette seg inn i kompliserte juridiske problemstillinger på egen hånd.

En viss opplæring bør uansett skje, og jeg har fått opplyst fra Skattedirektoratet at de har satt i gang tiltak nettopp for å bedre opplæringen av nemndmedlemmene. Gjeldende veiledning for medlemmene i ligningsnemnda blir nå revidert. I den forbindelse blir det kartlagt hvilke typer opplysninger det er behov for utover det som allerede framgår av veiledningen. Skattedirektoratet vil også kontakte fylkesskattekontorene om standardisering av

opplegget for opplæring av nemndmedlemmene. Slik orientering vil bli gitt i forbindelse med samlinger for nemndene når de er oppnevnt. Direktoratet understreker at representanter for ligningskontoret bør gi opplæring i skatterett som er tilpasset nemndas behov. I tillegg er det bestemt at nemndmedlemmene skal få hvert sitt eksemplar av Skattedirektoratets Lignings-ABC.

Direktoratet arbeider også med å lage en ny vedtaks-mal for ligningskontorene. I malen blir det lagt vekt på at det skal være lett å forstå vedtak og begrunnelser. Dette vil trolig også lette nemndmedlemmenes arbeid med å sette seg inn i og ta standpunkt i klagesakene.

Avslutningsvis vil jeg gjerne nevne at lokale tiltak virker samtidig med tiltak fra sentralt hold. Til en viss grad er det derfor opp til lokale ligningskontorer og nemnder å utforme egnede arbeidsformer og opplærings tiltak.

Torstein Rudihagen (A): Eg takkar for svaret. Eg synest det er positivt at statsråden og Skattedirektoratet nå fokuserer på dette problemet.

Det er rett, som statsråden seier, at fagetaten så klart har sin funksjon i dette, men skal det demokratiske innslaget som nemnda representerer, ha noka meining, må medlemmene i nemnda ta avgjerdene ut frå det materialet som ligg føre. Utfordringa her er at ein har folkevalde likningsnemnder av lekfolk som rett nok skal utøve eit skjøn, men det skjønnet skal vere basert på eit nokså komplisert lovverk. Medlemmene av denne nemnda må uvilkårleg føle seg nokså ukomfortable med å måtte ta viktige avgjerdar for folk utan nødvendig opplæring og skoling.

Varamedlem i likningsnemnda i Lørenskog, Aslam Ahsan, har gjennom oppslag i media fått aktualisert og synleggjort den situasjonen som nemndmedlemmene er i. Han nekta å vere med og realitetsbehandle 28 liknings-saker på eit møte i likningsnemnda utan noka opplæring og innsikt i lover og reglar som gjeld på området. Så vidt eg hugsar, dreidde det seg om 266 tekstsider som måtte lesast gjennom på tre virkedagar. Eg reknar med at statsråden er einig i at det er ein uholdbar situasjon.

Statsråd Per-Kristian Foss: Statsråden er enig i det ut frå det som ble skrevet i avisen om den aktuelle sak. Jeg har lyst til å legge til at på forhånd hadde dette nemndmedlem, i likhet med alle andre, fått en generell veiledning. Det er mulig at den veiledningen ikke er god nok, og derfor sa jeg også i mitt svar at det vil bli kartlagt hvilke typer opplysninger det er behov for i forhold til nemndmedlemmene. Med andre ord: Man skal ikke nå bare sende ut ny informasjon slik Skattedirektoratet ser behovet, men også slik brukerne ser behovet.

Hva gjelder kort tid til å sette seg inn i saker, står den enkelte nemnd selvfølgelig fritt i forhold til hvor lang tid de vil sende ut saker på forhånd. Men jeg er enig med spørteren i at det må være et minimumskrav at man får skikkelig tid og anledning til å sette seg inn i sakene, både tidsmessig og opplæringsmessig.

Torstein Rudihagen (A): Eg takkar for at statsråden er imøtekommande når det gjeld dette. Det eg er kjend med, er at det ligg føre eit informasjonshefte som består av 29 sider som skal gi ei slags grunninnføring. Men ut frå det ansvaret som ligg til denne nemnda, er det neppe nok. Dei skal jo ivareta skattebetalaranes interesser og vere ein rettssikkerheitsgaranti, som òg statsråden var inne på. Samstundes skal dei sjølv sagt òg vere skatte-myndigheitenes representantar og sikre at skattar blir utlikna etter lova. Det er sikkert mange nemndmedlemmer som føler at det nærmast er umoralsk og uforsvarleg å realitetsbehandle saker av ein så alvorleg karakter utan meir omfattande opplæring som gir basisinnsikt i saksfeltet. Eg håpar derfor at statsråden, som han nå signaliserer, vil følgje dette opp.

Statsråd Per-Kristian Foss: Det vil statsråden gjøre. Jeg har pekt på at det ikke bare er de 29 sidene med skriftlig informasjon som legges til grunn, men også samlinger for likningsnemndenes medlemmer og i tillegg en opplæring fra likningskontorenes side i forhold til nemndene.

Avslutningsvis vil jeg bare understreke at man ofte er i den situasjon som politiker, også lokalt, at handlingsrommet som loven gir, ikke er ubegrenset, men at det der ligger visse skjønsmuligheter, og da er det viktig å få vite innenfor hvilke rammer man kan handle i henhold til gjeldende lovverk, som både spørter og svarer er enige om er for komplisert.

Presidenten: Da går vi til spørsmål 5.

S p ø r s m å l 5

Inga Marte Thorkildsen (SV): «Hustad leir, Forskolen for sivile vernepliktige, er vedtatt nedlagt uten den på forhånd varslede evaluering av skolen, og uten at de berørte i det hele tatt ble konferert. Forskolen har bygd opp en unik kompetanse som nå vil forsvinne, og de vernepliktige mister et tilbud som er viktigere enn noensinne, nemlig hvordan man kan løse konflikter ved hjelp av ikke-voldelige midler.

Hvordan vil statsråden forklare et slikt vedtak, og hvordan vil man sikre en kvalitativt bedre opplæring i framtida?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Internatskolen for de sivile vernepliktige på Hustad ble foreslått nedlagt i St.prp. nr. 1 for 2001-2002, framlagt av regjeringen Stoltenberg og fulgt opp av regjeringen Bondevik. Forslaget ble vedtatt av et bredt flertall i Stortinget.

For meg er det tre ting som er viktige i denne saken. Vi skal sørge for at vernepliktige fra alle deler av landet blir behandlet likt. Vi skal sørge for at pengene blir brukt på best mulig måte, og vi skal ha en kvalitativt god undervisning i voldsforebyggende tjeneste.

Internatskolen på Hustad innebærer et fire uker langt opphold for sivile vernepliktige fra de nordligste fylkene og fra Vestlandet. De vernepliktige fra Østlandet er ikke

omfattet av en slik opplæring, hvilket i seg selv er problematisk. I tillegg har det vist seg at skolen ikke har kunnet gi undervisning som er allment tjenesteforberevende, fordi sivile vernepliktige avgis til et stort mangfold av tjenesteoppdrag.

Departementet bebudet derfor i St.meld. nr. 22 for 1995-1996 en vurdering av forskolens fremtidige omfang og funksjon. Stortinget gav sin tilslutning til dette. Dette ble også skolens ansatte informert om. De ansatte ble i tillegg informert i forbindelse med framleggelsen av St.prp. nr. 1 i oktober 2001.

En relevant problemstilling i denne sammenhengen er at internatskoleundervisning beslaglegger for mye av de få ressursene vi har i siviltjenestesektoren. Internatskoleundervisning er i seg selv en dyr undervisningsform. Samtidig eksisterer det en kø av sivile vernepliktige som venter på å avtjene sin verneplikt.

De midlene vi sparer ved å legge ned internatskolen, skal brukes til å korte ned køen, slik at de sivile vernepliktige i størst mulig utstrekning skal kunne få gjøre sin tjeneste samtidig med sine jevnaldrende i Forsvaret.

Derneft skal det nå under ledelse av Justisdepartementet utarbeides et nytt undervisningsopplegg for den voldsforebyggende tjenesten ved Hustad. Undervisningen skal baseres på korte kurs og seminarer rettet direkte mot de sivile vernepliktige som faktisk skal gjøre voldsforebyggende tjeneste. Erfaringen fra Østlandet, hvor Siviltjenesteadministrasjonen på Dillingøy har etablert det suksessfulle voldsforebyggende prosjektet «Bypass», viser at denne undervisningsformen kan gi en kvalitativt særs god voldsforebyggende tjeneste. Sentralt personell ved skolen vil videreføre sitt arbeid innenfor volds- og konfliktforebyggende arbeid, hvilket vil være verdifullt ved utformingen og gjennomføringen av det framtidige undervisningsopplegget for denne tjenestesektoren.

Inga Marte Thorkildsen (SV): Jeg har veldig stor forståelse for frustrasjonen til de ansatte ved Hustad leir over at de føler at de ikke er blitt tatt med i denne prosessen. Jeg synes det hadde vært mer ryddig om dette ikke hadde vært fremmet som et budsjettforslag, og at vi hadde hatt muligheten til å ha en debatt om denne skolens framtid. Jeg synes på en måte at det er trist at man ikke på forhånd kan varsle noen om et så dramatisk forslag, som da også dessverre ble vedtatt. Jeg skulle ønske at statsråden ville tenke seg om en gang til og foreta en evaluering og så komme tilbake til dette i revidert nasjonalbudsjett.

Statsråd Odd Einar Dørum: Nå er det et faktum at saken allerede er behandlet av Stortinget og har fått tilslutning av et bredt flertall. Det er også slik at evalueringen kom til uttrykk i Justisdepartementets statsbudsjettproposisjon. Når saken blir gjort til gjenstand for politisk behandling innenfor rammen av statsbudsjettet, er det visse bestemte begrensninger for offentliggjøring av forslaget. De ansatte ble derfor orientert på det tidligste mulige tidspunkt. Men jeg har understreket, og gjentar gjerne, at vi er opptatt av å beholde viktig kompetanse. Derfor vil både rektor og biblioteket, inkludert bibliotekaren, bli

beholdt ved Hustad. Det vil si at oppsigelsene ved Hustad rammer åtte av i alt elleve stillinger, mens det i tillegg allerede er 40 stillinger ved administrasjonen som videreføres. Det er nettopp den kompetansen vi har, som vil bli brukt for å sikre kvaliteten rettet mot den type erfaringer som jeg beskrev når det gjelder «Bypass»-prosjektet, og som hører til under administrasjonen på Dillingøy.

Inga Marte Thorkildsen (SV): De sivile vernepliktige er vel ikke de som opp gjennom åra har fått mest penger, og jeg synes det er synd at man bruker økonomiske argumenter for å legge ned forskolen, for det er det jeg oppfatter som det mest tungtveiende argumentet som blir brukt fra departementets side.

I VG i går stod det at 75 000 elever utsettes for mobbing i den norske skolen. En veldig viktig del av arbeidet ved forskolen og VOKT-linja har vært å forberede unge menn som er der av ikkevoldsoverbevisningsgrunner, og som kan gjøre et viktig arbeid i skolene for å forebygge mobbing.

I tillegg mener jeg det er spesielt relevant i disse dager å jobbe på et ikkevoldelig plan og drive konfliktløsning på et ikkevoldelig plan. Jeg er spent på hva som kommer av alternative undervisningsopplegg for denne gruppa. Jeg håper at departementet kan ivareta den kompetansen som nå er bygd opp, og få til et skikkelig opplegg i skolen hva gjelder antimobbingiltak og ikkevoldelige tiltak.

Statsråd Odd Einar Dørum: Vi beholder kompetansen ved Hustad. Jeg har nevnt både rektor og bibliotek, og vi vil ta med oss erfaringer fra Dillingøy som nettopp er kommet til uttrykk i «Bypass»-prosjektet, og som jeg også har kjennskap til fra min tidligere tilværelse både som Oslo-borger og som stortingsrepresentant for Oslo. Det er nettopp den type erfaringer vi vil ta med oss, for vi tror de er særdeles nyttige. Jeg er enig med representanten i at alle gode krefter, også sivile tjenestepliktige, skal få lov til å ta del i det arbeidet som her blir skissert, nemlig å forebygge vold.

S p ø r s m å l 6

Anne Helen Rui (A): «Ansatte ved Hof fengsel er oppgitte over bemanningssituasjonen ved institusjonen. Fortsatt er det kun to nattevakter som skal passe på 108 innsatte.

Mener statsråden at dette er tilstrekkelig bemanning?»

Statsråd Odd Einar Dørum: Kriminalomsorgen har 57 forskjellige driftsenheter som består av fengsler, friggangsavdelinger og overgangsboliger med svært forskjellig sikkerhetsnivå og regimer. I tillegg til disse 57 kommer en rekke friomsorgskontorer med underkontorer. Forut for at en person som er dømt til ubetinget fengselsstraff, settes inn til domssoing, foretas en vurdering av hvor innsettelse skal skje. Vurderingen skjer med utgangspunkt i gjeldende regler der faktorer som type lovovertrødelse, domslengde, eventuelle tidligere straffbare

forhold, personlige forhold, sikkerhet osv. teller. Ut fra sviktstatistikken er det tydelig at det gjøres gjennomgående gode vurderinger før noen gis soning i åpen anstalt. Fængsler av den type som Hof representerer, har tradisjonelt tatt imot personer som er dømt for overtredelse av veitrafikkloven, herunder promillekjøring og fartsoverskridelse. De senere årene har fængslet også tatt imot domssonere med korte dommer som er dømt for annen type lovovertrædelse, bl.a. overtredelse av legemiddel-loven. Gjennomsnittlig domslengde er én måned og tre uker.

Gjennomsnittlig belegg ved Hof har de senere årene vært 67 pst. av ordinær soningskapasitet, dvs. 72 innsatte. I fjor steg tallet noe, til 78 pst. Dette tilsvarer et gjennomsnitt på 85 innsatte. Dette indikerer også at man foretar en kraftig selektering for ikke å utfordre sikkerhetsnivået.

Press på lukkede plasser i regionen har enkelte ganger medført at fængselsledelsen har måttet overføre innsatte fra fængsler med høyt sikkerhetsnivå til Hof fængsel. Dette har i de fleste tilfeller ikke medført spesielle problemer for fængslet. I tilfelle problemer oppstår, prøver fængslet å få overført innsatte til andre fængsler med et høyere sikkerhetsnivå.

Totalt antall stillinger ved fængslet er 36. Flesteparten av de tilsatte har fængselsfaglig eller håndverksfaglig utdanning. Under forutsetning av at Hof fængsel kan fortsette med å ta imot den type innsatte som de gjennomgående hittil har tatt imot, finner jeg det sikkerhetsmessig forsvarlig med dagens nattbemanning ved Hof.

Anne Helen Rui (A): Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg er klar over at det foregår en selektering, og at det er et annet klientell enn det Hof fængsel var bygd for. Men man kan jo tenke seg ekstraordinære situasjoner, f.eks. ved sykdom og ved brann. Da synes jeg at to personer er lite. Jeg kan imidlertid ikke se at det finnes retningslinjer for hvor mange ansatte det bør være på et visst antall innsatte ved de forskjellige kategorier fængsel. Kunne statsråden tenke seg å ta initiativ for å lage noen slike retningslinjer?

Statsråd Odd Einar Dørum: Det foretas kontinuerlig en vurdering av både soningsbehov og sikkerhetsbehov, som Kriminalomsorgen har ansvaret for, og som ligger under de seks regioner. Ser vi f.eks. på institusjoner som Ilseng, Hof, Sandeid og Verdal i sammenheng, vil man konstatere at bemanningen er omtrent den samme. Det er jo basert på at vi innenfor den totale kriminalomsorg skal foreta en meget grundig vurdering av hvem som ender hvor. Basert på dette og basert på de erfaringer vi har, vil jeg nå holde meg til den måten som man jobber med disse spørsmålene på. Jeg stoler på det skjønnet som utøves lokalt. Jeg må også tilføye: Jeg har i møte med ansatte i fængselsvesenet, senest i går i Kristiansand, opplevd at dette er svært motiverte og flinke mennesker som også har en betydelig evne til å løse praktiske utfordringer og samarbeide med andre instanser. Så når det gjelder spørsmålet om bemanningssituasjonen ved Hof,

som jeg tidligere har besvart, føler jeg at sikkerhetsnivået er tilstrekkelig, og jeg vil styre etter de bemanningsregler og spilleregler som vi har gjort så langt.

S p ø r s m å l 7

Torbjørn Andersen (FrP): Jeg skal få stille justisministeren følgende spørsmål:

«Narkotikaproblemet er stort i Arendal. Mange foreldre bringes til sammenbruddets rand når de oppdager at deres barn er kommet i kontakt med narkotiske stoffer. Tilgangen på narkotisk stoff skal være det minste problem i Arendal. Fra ulike kilder er informasjonen at enkelte innvandremiljøer står for en vesentlig del av omsetningen av slike illegale stoffer i Arendal. Dette er urovekkende opplysninger.

Hva er statsråden syn på denne situasjonen?»

Statsråd Odd Einar Dørum: I likhet med andre steder i landet er narkotikaproblemet i Arendal bekymringsfullt. Politidirektoratet opplyser imidlertid at Arendal ikke skiller seg spesielt ut sammenliknet med andre byer i landet. Den registrerte narkotikakriminaliteten er relativt sett som landsgjennomsnittet pr. 1 000 innbygger. Arendal-området ligger imidlertid utsatt til, med bl.a. nær beliggenhet til Kristiansand og havneforbindelse til kontinentet.

I Arendal har man sett det som en formålstjenlig strategi å uroe og «stresse» misbrukermiljøene. Hensikten er å dempe spredning av narkotika og hindre rekruttering til miljøene. Denne satsingen har gitt politiet inngående kjennskap til aktuelle personer, trender og miljøer. Uniformert politi brukes i større grad enn tidligere.

Politidirektoratet har ved henvendelse til Agder politidistrikt fått opplyst at politiet i Arendal ikke har noe belegg for påstanden om at enkelte innvandremiljøer står for en vesentlig del av omsetningen av narkotika i distriktet. Politiet i Agder følger utviklingen nøye, og jeg har full tillit til at narkotikabekjempelsen i Arendal er gitt høy prioritet – både når det gjelder forebyggende arbeid og oppfølging av straffbare forhold.

Det generelle bildet er i alle tilfeller bekymringsfullt. Det er klare indikasjoner på negative utviklingstrekk når det gjelder ungdomsgruppers forhold til narkotika. Både i Arendal og landet for øvrig registrerer politiet at ungdom ofte bagatelliserer sitt forhold til narkotikabruk. På bakgrunn av disse utviklingstendensene og de store sosiale og helsemessige skadene som narkotikabruk medfører, har Regjeringen nylig nedsatt et statssekretærutvalg som innen kort tid skal legge fram tiltak på sentrale områder for å styrke arbeidet mot rusmisbruk.

Etter Regjeringens syn må kampen mot narkotika bekjempes på to fronter samtidig – vi må hindre tilgangen på narkotiske stoffer, og vi må stoppe nyrekrutteringen.

I tråd med Regjeringens satsing på barn og unge vil vi styrke den samlede, forebyggende innsatsen for å hindre nyrekruttering. Forebyggende og holdningsskapende politiarbeid skal i denne forbindelse være høyt prioritert, noe som også vil framgå av handlingsplanen mot narko-

tika, som Politidirektoratet vil ha ferdigstilt innen mars 2002. Det er viktig at bekymrede foreldre får møte lokalt politi. Jeg vil derfor gå inn for at alle foreldrene på ungdomsskoletrinnet, fortrinnsvis 8. klasse, på et fellesmøte skal kunne få informasjon om narkotikasituasjonen lokalt og hvilken rolle foreldrene kan spille for å forhindre narkotikaondet.

E i r i n F a l d e t hadde her overtatt presidentplassen.

Torbjørn Andersen (FrP): Jeg takker statsråden for svaret.

Bakgrunnen for at jeg tar opp denne saken, er bl.a. henvendelser fra stadig flere fortvilte foreldre fra Agder som rett og slett ikke lenger makter sine barns rusmisbruk. Det gjør ofte et sterkt inntrykk på meg å komme såpass nær innpå de tragediene som utspiller seg i kjølvannet av at både Arendal og hele landet for øvrig nå formelig flommer over av narkotiske stoffer. Jeg syns det blir gjort altfor lite for å stoppe tilgjengeligheten. Resultatet er at stadig flere ungdommer og norske familier får lagt sine liv i ruiner. Er det ikke nå på tide å satse på å ta bakmennene, de som virkelig profiterer på andres elendighet i denne sammenheng?

Statsråd Odd Einar Dørum: Både representanten og jeg deler bekymringen for det som foreldre her opplever. Jeg har møtt det personlig. Jeg vet hvordan det oppleves. Det var derfor jeg understreket så sterkt at man skulle komme inn i skolen for å gi informasjon, slik at foreldre kan mobiliseres til å gjøre det de kan.

Så retter selvfølgelig representanten søkelyset mot politi og spesielt mot bakmenn. Man har nå fått igang den enheten som heter Catch, som nettopp skal gå etter bakmennene i organisert kriminalitet. Jeg fikk senest i går, ved besøk i Agder politidistrikt, bekreftelse på at distriktet er svært opptatt av å gå etter bakmenn når det gjelder narkotikaomsetning. Det er ingen tvil om at vi finner disse bakmennene representert i kosovoalbanske miljø. Det er det ingen grunn til å legge skjul på, ingen grunn til å pakke inn. Det er slik det er. Men det er mitt inntrykk at politiet har lagt trykk på disse gruppene, at de har nådd langt i sitt arbeid, og at de prioriterer det. Jeg syns det er positivt å kunne si det, for på dette punkt deler representanten og undertegnede, som skal gi uttrykk for Regjeringens syn, samme syn på både det som må skje forebyggende, og det som skal skje for å bekjempe ondet ved å ta bakmennene.

Torbjørn Andersen (FrP): Jeg takker for svaret, men jeg mener at vi her i landet altfor lenge har vært altfor passive i vårt forhold til å bekjempe kriminelle utenlandske miljøer, innvandrer miljøer, som vi vet har hånd om tilnærmet all narkotikaomsetning og illegal import i Norge. Disse innvandrerdominerte kriminelle miljøene er en stor utfordring. Her i Norge tror jeg vi ennå ikke har forstått hvor godt organisert og farlige disse bakmennene i den illegale narkotikahandelen egentlig er. Det er

for galt at mange av redsel for å få rettet beskyldninger mot seg om å spre fremmedfrykt og rasisme, blir tilbakeholdne med å påpeke innvandrernes negative rolle som sådan i denne sammenheng.

Mitt spørsmål er: Det bør vel ikke være slik, når det gjelder negative ting vi kan knytte til innvandrer miljøer, at man av frykt for å bli beskyldt for å spre rasisme og fremmedfrykt lar være å ta del i den debatten?

Statsråd Odd Einar Dørum: La meg uttrykke det på folkelig norsk, som jeg både som stortingsrepresentant og statsråd har gjort tidligere: En drittsekk er en drittsekk helt uavhengig av hudfarge og bakgrunn. Jeg har aldri lagt skjul på at vi i kosovoalbanske miljøer finner noe av kjernen i narkotikaomsetningen. Men av den grunn kan vi ikke si at det gjelder alle. Det gjelder en avgrenset gruppe. Denne avgrensede gruppen av borgere som misbruker tilliten til medborgere med både kosovoalbansk bakgrunn og annen bakgrunn, skal selvfølgelig bekjempes med alle de midler politiet står for. Derfor var jeg særdeles engasjert i min forrige periode som justisminister for å få ekstraordinære etterforskningsmetoder for politiet, og jeg vet at politiet nå har nytte av disse metodene i Agder. Jeg kan forsikre representanten om at dette er noe jeg vil følge nøye, for jeg deler hans bekymring for Arendal og Arendals tilknytning til Kristiansand og innfallsporten til kontinentet.

Men en hyggelig melding til representanten er det vi skal gjøre ved å møte foreldrene i 8.-klasse, for jeg syns det er viktig å ta foreldrenes uro på alvor slik at de blir med oss i kampen mot dette.

S p ø r s m å l 8

Asmund Kristoffersen (A): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helseministeren:

«I forbindelse med Stortingets behandling av statlig overtakelse av sykehusene uttrykte både sosialkomiteen og kommunalkomiteen at det måtte legges opp til et raust og ryddig oppgjør fra statens side slik at en unngikk tvistemål i rettsapparatet. Svært mange fylkeskommuner er ikke kommet til enighet med staten, bl.a. i overdragelse av boliger. Av resultater som foreligger, ser det ut som fylkene ikke behandles likt.

Hva er gjort for å imøtekomme Stortingets forutsetninger for oppjøret?»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Det har fra statens side vært lagt vekt på å føre reelle drøftinger med fylkeskommunene med sikte på å komme fram til størst mulig grad av enighet om forståelsen av hvordan helseforetaksloven og lovens kriterier skal anvendes når det gjelder eierskapet til de enkelte eiendommer. Til sjuende og sist innebærer imidlertid denne prosessen lovanvendelse fra statens side, og alle løsninger må derfor være forenlig med helseforetaksloven § 52 nr. 6.

Drøftingene har vært krevende, og det ble avdekket til dels stor prinsipiell avstand mellom partene, hvor fylkeskommunene etter departementets syn har lagt til grunn-

(Statsråd Høybråten)

en for snever definisjon av hva som skal overføres. På det konkrete plan har imidlertid departementet så langt det har vært forenlig med helseforetaksloven, utvist et romslig skjønn hvor en i mange tilfeller har strukket seg langt for å imøtekomme fylkeskommunenes syn.

Det er i drøftingene oppnådd enighet om ca. 95 pst. av eiendommene utenom boliger. Enigheten omfatter bl.a. de aller fleste eiendommer relatert til selve sykehusdriften og pasientbehandlingen. Med fem fylkeskommuner foreligger det ingen uenighetssaker om konkrete eiendommer.

Utenom boliger omfatter uenighetssakene i første rekke apotek, enkelte pasientundervisningsbygg og en del eiendommer som fylkeskommunene mener vil bli tatt ut av bruk av spesialisthelsetjenesten i framtiden.

Når det gjelder boliger, ble det i drøftingene oppnådd enighet med åtte fylkeskommuner. Drøftingsresultatet innebærer at spesialisthelsetjenesten i disse fylkene i hovedsak overtar rettighetene til ca. 70–90 pst. av boligmassen, gjennomsnittlig ca. 80 pst.

Lovens system forutsetter at en tar utgangspunkt i den faktiske situasjon i den enkelte fylkeskommune ved årsskiftet, og at fylkeskommunene har tilpasset seg forskjellig når det gjelder størrelse på og sammensetning av eiendomsmassen.

Jeg understreker videre at for de fylker hvor det foreligger et drøftingsresultat med enighet om f.eks. boliger, er det omforent mellom departementet og vedkommende fylkeskommune. Drøftingene har dessuten forløpt slik at fylkeskommunene har hatt god innsikt i hvilke løsninger som etableres for de øvrige fylkeskommunene.

Jeg mener på denne bakgrunn at det har vært lagt opp til en ryddig prosess fra statens side, hvor det har vært lagt vekt på å ivareta Stortingets forutsetninger. Jeg kan heller ikke se at fylkeskommunene er blitt gjenstand for usaklig forskjellsbehandling. Det har hele tiden vært forutsatt at en skal kunne bruke en nemnd for å avklare gjenværende uenighetssaker.

Jeg minner i den forbindelse om at helseforetakslovens hovedregel innebærer at fylkeskommunale eiendommer som er tilknyttet spesialisthelsetjenesten ved årsskiftet, skal overføres, dette for å sikre spesialisthelsetjenesten tilgang til de innsatsfaktorer som fylkeskommunene selv har ansett for nødvendige for å drive den samme virksomheten. Når det f.eks. så langt ikke er oppnådd enighet med 11 av 19 fylkeskommuner om boliger, har det sammenheng med at de i drøftingene markerte at de ikke uten videre ville overføre noen boliger, eventuelt en for lav andel av boligene.

La meg så avslutte med å understreke at selv om det foreligger et resultat fra drøftingene før årsskiftet som innebærer en del uenighet, er jeg åpen for en supplerende dialog med fylkeskommunene for å løse gjenværende uenighetssaker, både før protokollene signeres og fram mot en eventuell nemndbehandling av gjenværende uenighetssaker.

Asmund Kristoffersen (A): Jeg takker statsråden for svaret.

Jeg registrerer at helseministeren i sitt svar mener at staten langt på vei har ført drøftinger om fylkeskommunens eiendommer og overtatt disse i samsvar med de føringer som Stortinget har lagt knyttet til lovteksten. Men etter de opplysninger jeg har fått, kan jeg ikke unnlate å peke på at jeg som saksordfører, i likhet med Stortinget for øvrig, var veldig opptatt av at denne overtakelsen måtte skje uten tvistemål i rettsapparatet. En kan få det inntrykk at konfliktnivået er vel høyt, spesielt når det gjelder boliger og kanskje også undervisningsbygg. Det var gledelig å høre at statsråden i alle fall antydte en runde nr. 2.

Mitt tilleggsspørsmål er: Er det slik å forstå at statsråden er villig til å gå en runde til med de fylkeskommunene som nå har varslet tvist omkring overtakelsen av spesielt boliger, men kanskje også undervisningsbygg og muligens noen andre bygg som jeg ikke vil gå inn på her?

Statsråd Dagfinn Høybråten: La meg understreke at jeg ikke bare langt på vei mener å ha fulgt Stortingets forutsetninger, jeg mener at jeg har fulgt Stortingets forutsetninger. Jeg må minne om at de vedtak Stortinget har gjort og den tidsplan Stortinget forutsatte for gjennomføringen av sykehusreformen, stilte meget store krav til alle aktører i dette bildet, inklusiv fylkeskommunene. Det er derfor ikke til å undres over at denne prosessen har vært krevende og til dels vært preget av ulikheter i syn og direkte konflikter.

Jeg er imidlertid helt enig med representanten Kristoffersen i at det er et mål å unngå mange tvistemål i rettsapparatet. Derfor bekrefter jeg at jeg er åpen for en supplerende dialog med fylkeskommuner som ønsker det, før vi endelig avgjør hvilke saker som må sendes til en nemnd. Det er jo den mekanisme Stortinget har forutsatt i avklaringsprosessen.

Asmund Kristoffersen (A): Jeg gir helseministeren honnør for det han nå signaliserte. Samtidig er jeg helt på det rene med og innforstått med at det i departementet har vært jobbet meget godt og meget effektivt i en svær prosess. Så jeg synes det har skjedd veldig mye bra på kort tid.

Jeg vil sette i fokus én ting til som vi ikke har vært inne på i denne runden. Det er slik at fylkeskommunen bør kunne få overta de bygninger og alt det tilhørende som skal til for å videreføre en god helsetjeneste – det betyr så godt som alt av bygninger. Det har reist spørsmålet om dette med tilbakeføringsklausulen, hvor Stortinget sa nei til å føre tilbake bygninger. Men så er det noen tilfeller i den praktiske hverdagen der det kan være urimelig at staten overtar slike bygninger der en faktisk allerede har vedtatt å legge ned virksomheten. En skulle tro at det kun gjelder innenfor deler av psykiatrien. Kan det tenkes at det er noen tilfeller der det ikke er rimelig at fylkeskommunen skal gi fra seg eiendommer som faktisk er besluttet nedlagt? Jeg ser på det som unntaksområder.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Loven må forstås slik at det er den aktuelle virksomhet på overføringstidspunktet som skal ligge til grunn for vurderingen av hva som hører inn under spesialisthelsetjenesten, og hva som ikke gjør det. Vi har forholdt oss til at Stortinget stemte ned et forslag om en generell tilbakeføringsklausul og har derfor naturlig nok ikke kunnet tilby slike tilbakeføringsklausuler i drøftingene med fylkeskommunene.

Når det gjelder vurderingen av enkelteierdommer, finner jeg det vanskelig å gå inn på det nå annet enn å si at det må være den konkrete status når man overtar virksomheten, som må være utgangspunktet, slik loven og dens forarbeider er å forstå.

S p ø r s m å l 9

Harald T. Nesvik (FrP): Jeg vil få lov til å stille helseministeren følgende spørsmål:

«I februar 2001 fikk Medi 3 i Ålesund konsesjon til sykehusdrift, og har blitt innlemmet i ordningen med fritt sykehusvalg. I forbindelse med årets statsbudsjett er det også blitt vedtatt at Medi 3 skal innlemmes i ordningen med ISF fra 2002. Nå viser det seg at dette sykehuset, på tross av Stortingets vedtak, ennå ikke har fått på plass en avtale med det foretaket de sorterer under.

Vil statsråden umiddelbart sørge for at disse avtalene blir inngått slik at driften kan starte etter intensjonen?»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Gjennom vedtak av statsbudsjettet for 2002 ble det etablert nye rammebetingelser for bruk av Medi 3 ved at Medi 3 ble vedtatt innlemmet i ordningen med innsattsstyrt finansiering. Det ligger nå til rette for å bruke denne institusjonen der den kan bidra til å oppfylle de helsepolitiske mål.

Det pågår en dialog mellom Helse Midt-Norge og Medi 3 med henblikk på en avtale på nærmere definerte behandlingstilbud. Jeg legger vekt på at Helse Midt-Norge må ha anledning til å følge opp saken med utgangspunkt i sitt helhetlige ansvar. Men det er også viktig at den intensjonen som ligger til grunn for innlemmingen av Medi 3 i ISF, blir fulgt opp. Med dette utgangspunktet vil jeg påse at den oppfølging som skjer, samsvarer med intensjonene i det vedtatte budsjettoplegget for 2002.

For øvrig arbeider departementet som kjent med å lage en bredere ordning som på en generell måte skal kombinere ISF-ordningen og fritt sykehusvalg for private sykehus. Med bakgrunn i Sem-erklæringen arbeides det nå med å lage et opplegg for å innlemme de private sykehusene i det helhetlige tjenestetilbudet.

Harald T. Nesvik (FrP): Jeg er fullstendig klar over at dette, etter de nye reglene om foretak og styringen der, muligens er en tvilssituasjon med hensyn til hva Stortinget skal blande seg opp i. Men det er helt klart at i forbindelse med St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4 for 2001-2002 la regjeringen Bondevik fram forslag der det står at dette skal innlemmes «fra 2002». Det står ikke i løpet av 2002, men at sykehuset skal innlemmes fra 2002. Nå er man i den situasjon at avtalene ennå ikke er på plass. Jeg er også

kjent med at det har vært en diskusjon med foretakene om hvorvidt det er det regionale helseforetak eller Helse Sunnmøre som skal inngå disse avtalene.

Er helseministeren enig i intensjonen, at det er Helse Midt-Norge som har ansvaret for å inngå disse former for avtaler?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg er glad for denne markering fra representanten Nesviks side av at en her må balansere hva som er overordnet helsepolitikk, og hva som er driftsspørsmål. Jeg viste til at det nå pågår en dialog nettopp mellom Helse Midt-Norge og Medi 3 om en avtale. Og jeg må si at jeg i lys av den store endring og omorganisering som har skjedd for få uker siden, innrømmer Helse Midt-Norge noe tid til å få på plass alle sine avtaler når det dreier seg om avtaler fylkeskommunene ikke har hatt tidligere. Men jeg vil, som jeg sa i mitt første svar, påse at den oppfølging som skjer, samsvarer med intensjonene i det budsjettoplegget som representanten Nesvik refererte til.

Harald T. Nesvik (FrP): Jeg takker for det. Jeg la selvfølgelig merke til det statsråden sa om at han vil gi Helse Midt-Norge noe tid, og det er jeg også villig til i en rekke forskjellige saker. Men akkurat i denne saken, der vi snakker om et stortingsvedtak i tråd med budsjettforslaget i St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 4, som går ut på at avtalen skal gjelde fra 2002 og ikke begynne å gjelde i løpet av 2002, og det står spesifisert i budsjettet, må man kunne forvente at det vil skje innen kort tid. Jeg synes faktisk at vi må kunne forvente det nå. Vi er allerede kommet over én måned inn i det nye året, vi skriver nå februar 2002, og det er fortsatt ikke noen avtale på plass. Så spørsmålet mitt til helseministeren er om han vil ta kontakt med Helse Midt-Norge for å høre hvor denne saken står, og eventuelt få fortgang i saken.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg forsøkte i mitt første svar til representanten Nesvik å gi uttrykk for at det var nettopp det som hadde skjedd. Det har vært kontakt med Helse Midt-Norge. Det er bekreftet overfor meg at den prosessen er godt i gang. Jeg forplikter meg til å påse at Stortingets intensjoner blir ivaretatt, og da bør representanten Nesvik også være beroliget i forhold til det.

S p ø r s m å l 10

Lena Jensen (SV): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til helseministeren:

«Helse Nord har besluttet å kutte 60 mill. kroner ved Universitetssykehuset Nord-Norge uten en foregående offentlig debatt. Kuttet truer et godt, sikkert og fullverdig sykehusstilbud i Nord-Norge.

Vil statsråden instruere styret om å omgjøre dette vedtaket, og hvordan vil statsråden sikre at slike vedtak i fremtiden ikke blir fattet uten folkelig innsyn og debatt?»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Som det er opplyst om i Regjeringens tilleggsnummer til forslaget til stats-

budsjett, vil det med en så stor overgang som det som nå skjer for de offentlige sykehusene, være en del usikkerhet knyttet til den samlede budsjettssituasjonen. Det er derfor varslet overfor Stortinget at det vil skje en gjennomgang av budsjettssituasjonen i tilknytning til revidert nasjonalbudsjett i vår. I denne situasjonen er det med basis i Stortingets budsjettvedtak lagt vekt på å holde det høye behandlingsomfang som er etablert i 2001 i sykehusene, samtidig som det skal settes sterkt trykk på tiltak som kan gi bedre bruk av sykehusenes ressurser i tråd med intensjonene i reformen. Dette er rammen for den budsjettoppfølging som nå skjer i de regionale helseforetakene. Jeg er klar over at det ligger betydelige utfordringer i dette både for regionale helseforetak og for helseforetakene, i dette tilfellet for Helse Nord og universitetsklinikken i Nord-Norge. Jeg registrerer at Helse Nord legger vekt både på produktivitetsforbedrende tiltak og på at det er et langsiktig perspektiv på forbedringstiltakene. I denne situasjonen og med de forutsetningene som jeg her har angitt, finner jeg det ikke riktig å gripe inn i Helse Nord budsjettoppfølging. Jeg føyer også til at eventuell inngripen av den foreslåtte typen vil bryte med et meget viktig element i den nye foretaksmodellen, nemlig det helhetlige ansvaret som er tillagt styrene for de regionale helseforetakene. Jeg har tillit til at det arbeides ut fra strategier som skal videreutvikle et godt helse tilbud og en god universitetsklinikk for landsdelen. Stortinget vil for sin del få anledning til å komme tilbake til sykehusøkonomien i revidert nasjonalbudsjett.

Det reises også spørsmål om åpenhet og debatt i beslutningsprosessen. Jeg minner om at den nye foretaksmodellen har som oppgave å gjennomføre den helsepolitikk som besluttes av nasjonale demokratiske organer, med Stortinget på toppen. At disse beslutningene gjennomføres med lojalitet og kraft, er også et viktig demokratisk element. Det er heller ikke slik at de rammebetingelser som Stortinget fastsatte for de nye foretakene, innebærer at gjennomføringen skjer i noen form for full lukkethet. Offentlighetsloven gjelder for foretakene. Jeg forventer en aktiv informasjonsoppfølging fra foretakenes side. Jeg har nå bedt foretakene om å opprette brukerutvalg, noe som også skal bidra til større åpenhet. Som kjent ble det i forslaget til helseforetakslov foreslått regionale rådsorganer, nettopp ut fra det formål å styrke kontakten med lokale politiske miljøer. Dette var en av de få bestemmelser i lovforslaget som ikke ble vedtatt av Stortinget. I den videre dialog med foretakene vil jeg likevel legge vekt på at det kan utvikles hensiktsmessige kontaktformer med den regionale og lokale forvaltning. Den nye foretaksmodellen skal kombinere to viktige hensyn – nasjonalt fastsatt helsepolitikk skal gjennomføres lojalt og med kraft, og gjennomføringen skal skje med god medvirkning fra dem som blir berørt. Det er prinsipper som jeg vil legge vekt på å følge opp i det videre arbeidet med å gjennomføre denne store reformen.

Lena Jensen (SV): Jeg vil først takke for svaret.

SV har tidligere gått mot og vært svært kritisk til lukkede styremøter i helseforetakene. Statsråden svarte i

Stortinget på spørsmål fra SV at man i utgangspunktet var enig i åpne prosesser rundt helsepolitikken, men at man ville vinne erfaring fra begge modellene, dvs. både fra lukkede og fra åpne styremøter.

Det som nå har skjedd i Helse Nord, er et resultat av lukkede prosesser. Man har fjernet helsepolitikken fra folk – fra folkelig innflytelse, fra debatt og fra engasjement rundt spørsmålet. Resultat: Kun gjennom mediene har man fått vite at det er vedtatt å kutte 60 mill. kr – uten å få en begrunnelse for hvorfor kuttene har skjedd, og hvordan de kunne ha vært gjort, dvs. hvordan man kunne ha prioritert annerledes.

Ser helseministeren denne problematikken som er svært viktig i nord, både for det folkelige og det politiske engasjementet og for tilliten til at man fører en god helsepolitikk?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Den gangen reformen ble vedtatt, tror jeg Stortinget var sterkt opptatt av den overordnede politiske og folkevalgte styringen av helsepolitikken. Derfor ønsket man å samle et helhetlig ansvar for sykehusdriften i denne sal.

Denne reformen innebærer en fristilling og en ansvarliggjøring av sykehusene som foretak ved at det i styrene for foretakene er utpekt medlemmer som ikke sitter der som representanter for politiske partier eller for geografiske regioner, men i kraft av sin personlige egnethet. Jeg tror det vil være en trussel mot demokratiet dersom vi trekker disse styremedlemmene inn i prosesser av partipolitisk karakter.

Men når dette er sagt, vil jeg også si at jeg tror mye kan gjøres når det gjelder å utvikle en god dialog – høringer, kontaktmøter, prosesser i forbindelse med fylkesplaner osv. – mellom foretakene og de regionale folkevalgte organene, dvs. kommunene og fylkeskommunene. Det vil jeg arbeide for.

Og så skal vi – som representanten Lena Jensen var inne på – høste erfaringer fra de foretakene som faktisk har valgt åpne møter, og se hvordan det har fungert. Jeg skal ha en fordomsfri holdning i vurderingen av de erfaringene. Men det er litt tidlig å trekke konklusjonen etter seks uker.

Lena Jensen (SV): Jeg vil takke for svaret.

Helsepolitikk er et av de viktigste politikkområdene i Norge, å sikre at man har et lett tilgjengelig, sikkert og likt helsetilbud over hele Norge. Et kutt på 60 mill. kr til Universitetssykehuset Nord-Norge er et reelt og stort kutt.

Et av de viktigste argumentene for at staten skulle overta sykehusene, var lettere tilgjengelighet til midler man skulle motta, og lettere tilgjengelighet til styringsorganer man skulle forholde seg til. Da Troms fylke hadde ansvaret for sykehusene i nord, var det tøft, men gjennom en folkelig og bred debatt klarte man å sikre et godt og sikkert sykehus tilbud – som ofte også gikk ut over andre viktige politikkområder i fylket.

Statsråden sier at han vil ha en gjennomgang i revidert nasjonalbudsjett, og at han vil følge opp spørsmålet om

åpne/lukkede styremøter. Jeg håper at statsråden har tatt innover seg de signalene som er kommet fra nord, og de signalene som er kommet fra ulike politiske miljøer, i forhold til hvor vanskelig den åpne prosessen og den åpne debatten omkring det å kunne beholde et godt sykehus i nord, er.

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg kan forsikre representanten Lena Jensen om at jeg i høyeste grad følger utviklingen nøye når det gjelder måten reformen fungerer på.

Jeg tror det er viktig at man uansett utgangspunkt – uansett standpunkt til reformen da den ble vedtatt – følger utviklingen med et åpent sinn. Det var jo ikke slik at alt var såre vel, at det ikke ble foretatt kutt i driften, og at det ikke var geografiske ulikheter under fylkeskommunal drift. Tvert imot: Av ventelistetallene fra det siste året med fylkeskommunal sykehusdrift ser vi store geografiske forskjeller mellom fylkene når det gjelder ventetider.

Jeg ønsker å bruke denne reformen aktivt og konstruktivt til å skape et bedre tilgjengelig helsetilbud og å skape mindre geografiske forskjeller. Og hvis noen har trodd at reformen skulle skaffe sykehusdirektørene en direkte adgang til statskassen, har de tatt feil. Det tror jeg man må tale klart og tydelig om.

Presidenten: I tråd med de varslede endringene går vi nå til spørsmål 13.

S p ø r s m å l 1 3

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten André Kvakkestad til utdannings- og forskningsministeren, vil bli besvart av helseministeren som rette vedkommende.

André Kvakkestad (FrP): Jeg ønsker å stille statsråden følgende spørsmål:

«Stortinget har ønsket å lette konvertering av utenlandsk utdanning til tilsvarende godkjent norsk utdanning. Det er også Stortingets ønske at en kan bygge videre på utdanninger for å skaffe seg fullverdig kompetanse uten å måtte starte helt på nytt igjen. Mensendieckterapeuter fra Nederland har tidligere fått godkjenning som fysioterapeuter dersom de har tatt ekstra fag i tillegg.

Hvorfor er denne praksis nå endret?»

Statsråd Dagfinn Høybråten: Innledningsvis vil jeg presisere at autorisasjonsordningen for helsepersonell har som formål å bidra til sikkerhet for pasienter og til kvalitet i helsetjenesten samt til tillit til helsepersonell og helsetjeneste. Det er derfor et grunnleggende vilkår for å få autorisasjon som helsepersonell at søker bl.a. har gjennomgått utdanning som fyller de gjeldende faglige krav.

Helsepersonelloven regulerer 27 forskjellige helsepersonellgrupper som kan få autorisasjon. Mensendieckterapeuter er ikke en autorisert gruppe i Norge, og yrkestittelen er derfor heller ikke beskyttet. Dette innebærer at en person med mensendieckutdanning kan utøve yrket og

kalle seg mensendieckgymnast i Norge uten å søke om autorisasjon eller lisens. Det vil være arbeidsgiver i helsetjenesten i Norge som avgjør om det vil være behov for å tilsette personer med slik utdanning.

Etter det jeg har fått opplyst, kvalifiserer ikke den nederlandske mensendieckutdanningen til autorisasjon som fysioterapeut i Nederland. Av denne grunn kommer heller ikke rådsdirektiv 89/48/EØF om gjensidig anerkjennelse av vitnemål til anvendelse ved søknad om autorisasjon som fysioterapeut i Norge. Norsk mensendieckutdanning følger imidlertid samme rammeplan som fysioterapiutdanningen, og begge kvalifiserer for autorisasjon som fysioterapeut i Norge.

Den tidligere praksis som representanten Kvakkestad viser til, ligger mange år tilbake i tid. Senere har kravene til utdanning som fysioterapeut vært endret en rekke ganger, både i EU og i Norge.

Vurderingstemaet ved godkjenning av søkere med utenlandsk utdanning er hvorvidt den utenlandske utdanningen er jevn god med tilsvarende norsk utdanning, eller om søker på annen måte kan godtgjøre å ha den nødvendige kyndighet. Både Statens autorisasjonskontor for helsepersonell og klageinstansen Statens helsepersonellnemnd av slo i desember 2001 en konkret søknad fra en person med nederlandsk såkalt cesar-utdanning, som i Nederland er likestilt med mensendieckutdanningen. Avslagene var basert på en grundig vurdering fra Høyskolen i Oslo av den nederlandske utdanningen og var bl.a. begrunnet med at utdanningen har mange, og også vesentlige, mangler i forhold til norsk mensendieck- eller fysioterapiutdanning. Høyskolen kunne derfor ikke anse den nederlandske mensendieckutdanningen som jevn god med den norske mensendieck- eller fysioterapiutdanningen. Det ble også lagt vekt på at klagers utdanning ikke kvalifiserer til autorisasjon som fysioterapeut i Nederland.

Etter min vurdering virker norske helsemyndigheters vurdering av den nederlandske mensendieckutdanningen som rimelig ettersom den heller ikke fører til autorisasjon som fysioterapeut i hjemlandet Nederland.

La meg for øvrig si at jeg generelt er opptatt av å bidra til forenklinger i godkjenningsordningene på dette feltet. Jeg vil derfor ta initiativ til en gjennomgang av hele godkjenningsordningen med sikte på en størst mulig grad av forenkling innenfor det regelverket vi har, og om nødvendig komme til Stortinget med forslag til lovendringer for å bidra til ytterligere forenkling.

André Kvakkestad (FrP): Jeg vil takke statsråden for svaret. Men det som var utgangspunktet for spørsmålet, var ikke bare om den nåværende utdanningen som vedkommende har, skal godkjennes, men om vedkommende også kan få mulighet til å ta en tilleggsideutdanning i stedet for å starte helt på nytt. Det har jeg forstått at man ikke ønsker å gjøre noe med.

For øvrig er det verdt å merke seg at Høyskolen i Oslo gav to svar på spørsmålet om dette bør godkjennes – et ja og et nei. Avdelingen for helsefag og mensendieck- og fysioterapeututdanningen kom til den konklusjon at man burde godkjenne dette.

Ønsker statsråden å ta et initiativ for å fokusere mer på den tilleggsutdanningen man kan ta for å kvalifisere seg, fremfor å sette alle på skolebenken for å ta de samme fagene og de samme fagkombinasjoner som man allerede har tatt? For det kan da ikke være hensiktsmessig verken for økonomien, for skolekapasiteten eller for den enkelte dette gjelder?

Statsråd Dagfinn Høybråten: La meg for ordens skyld gjøre oppmerksom på at vi nå beveger oss inn i grenselandet over mot utdanningsministerens ansvarsområde. Jeg skal derfor avstå fra å komme med noen realitetsvurderinger av det spørsmålet som går på hvordan og på hvilket grunnlag man skal kunne bygge videre et utdanningsløp i Norge med en utdanning fra utlandet.

Den generelle ordningen er at det i utgangspunktet er utdanningsinstitusjonene selv som må vurdere den utenlandske utdanningen og hva den er verdt i forhold til det man eventuelt skal bygge videre på i Norge. Men la meg generelt si at vi er opptatt av å ha en god tilgang på helsepersonell i Norge, også med utenlandsk utdanning og opprinnelse. Det må skje på en ryddig måte, og det må skje på et godt faglig grunnlag.

Jeg vil konsekvent være på jakt etter forenklinger i administrasjonen og i regelverket når det gjelder dette, slik at vi kan få en smidig tilførsel, basert på forsvarlighet.

André Kvakkestad (FrP): Jeg kan være enig i at dette nærmest hører inn under utdannings- og forskningsministeren, og det var i og for seg den statsråden jeg ønsket å få svar fra. Det er litt underlig at helseministeren ikke så at dette lå i spørsmålet, hvor det står at «det er også Stortingets ønske at en kan bygge videre på utdanninger for å skaffe seg fullverdig kompetanse» osv. At Regjeringen da har valgt å la en annen statsråd svare, får jeg bare ta til etterretning.

Er det slik at helseministeren kunne tenke seg å ta et initiativ overfor utdannings- og forskningsministeren for å få en klarere politikk når det gjelder videreutdanning også for utenlandsutdanning, istedenfor at man må begynne fra scratch, begynne helt på nytt?

Statsråd Dagfinn Høybråten: Jeg skal ikke gå inn i noen polemikk med representanten Kvakkestad om hvem som svarer på hvilke spørsmål. Men det konkrete spørsmålet som representanten Kvakkestad har stilt, er knyttet til godkjenning som fysioterapeut i Norge, og det er vittrilig helseministerens ansvar. Derfor ble de to statsrådene enige om denne arbeidsdelingen.

Jeg er klar over at det i premissene for spørsmålet ligger opplysninger som er knyttet til utdanningssektoren. Fra Helsedepartementets side har vi en god dialog med Utdannings- og forskningsdepartementet om disse spørsmålene. Vi er opptatt av at det skal være en sammenheng mellom det utdanningssektoren gjør, og det helsesektoren gjør, i forhold til hvordan vi verdsetter utenlandsutdanning. Dette vil jeg få lov til å komme tilbake til.

Presidenten: Vi går da til spørsmål 2.

Dette spørsmålet, fra representanten Marit Nybakk til utenriksministeren, vil bli besvart av utviklingsministeren på vegne av utenriksministeren.

S p ø r s m å l 2

Marit Nybakk (A): Jeg har stilt følgende spørsmål til utenriksministeren, og har akseptert at det besvares av utviklingsministeren. Ellers måtte det utsettes en uke, og det er for lang tid, for her er det spørsmål om tid:

«En kvinne i en muslimsk delstat i Nigeria er dømt til døden ved steining, fordi hun har født et barn etter skilsmisse.

Gjør norske myndigheter noe for å påvirke Nigerias sentralregjering til å gripe inn?»

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Nigeria preges av store interne spenninger, ikke minst i nord, hvor elleve av delstatene på egen hånd har innført sharia-lovgiving. Sammen med den tradisjonelle rivaliseringen mellom de tre største etniske grupperingene – yoruba, hausa og ibo – kan disse spenningene få svært alvorlige følger for den videre utviklingen i landet.

Norske myndigheter har mottatt flere henvendelser fra enkeltpersoner om å formidle henvendelser til Nigerias president om at han må benåde den nevnte kvinnen – Safyia Hosseini Tungar Tudu – som er dømt til døden i en sharia-domstol i delstaten Sokoto for å ha fått barn utenfor ekteskap.

Safyia Hosseini har påklaget dommen til Sokoto State Sharia Court of Appeal. Anken skulle opprinnelig ha blitt behandlet i januar, men er foreløpig utsatt til 18. mars. Utfallet kan påklages videre til den føderale appelldomstolen og den nigerianske høyesterett. Dersom disse skulle støtte dommen om steining, må guvernøren i delstaten Sokoto til sist godkjenne at steiningen utføres.

President Obasanjo og den nigerianske regjeringen har således ikke noen formell innflytelse i saksgangen, og dommen i sharia-domstolen har falt meget mot presidentens og føderalregjeringens ønske. Føderalmyndighetene har bl.a. sendt tre advokater for å bistå forsvaret av Safyia Hosseini.

Dette skal være den første gangen en sharia-dom er påklaget i Nigeria. Safyia og hennes familie blir også støttet av en nigeriansk menneskerettighetsorganisasjon – «BAOBAB» – som har stor kompetanse om muslimske kvinners rettigheter.

Vår ambassade i Lagos følger saken mot Safyia Husseini nøye. Verken Norge eller andre vestlige land har så langt gått ut med offentlig kritikk av dommen. Denne vurderingen er i tråd med anbefalinger fra menneskerettighetsmiljøer og Safyias egne advokater i Nigeria, som anser hennes stilling som meget utsatt.

Det sier seg selv at vi også i fortsettelsen vil følge denne saken svært nøye. Vi vil holde nær kontakt med andre land og menneskerettighetsorganisasjoner for å se om det er noe mer vi kan gjøre. Vi håper at den føderale appellinstansen omstøter dødsdommen som sharia-domstolen i delstaten Sokoto har avsagt.

Marit Nybakk (A): Jeg vil takke statsråden for et grundig svar, for en grundig redegjørelse. Det er en veldig spesiell sak. I den muslimske delstaten Sokoto har altså en 35 år gammel kvinne begått den forbrytelsen å føde et barn etter en ferdig avsluttet skilsmisse.

Det er også veldig spesielt i Nigeria, og det vet selvfølgelig statsråden, at man har sharia-lovgivning, for det er jo en muslimsk minoritet vi snakker om, og det er en fundamentalistisk minoritet. Det er en barbarisk – og jeg vil nesten kalle det en gammeltestamentlig – skikk som vi snakker om. Det er også riktig som det ble sagt, at delstaten selv bestemmer dette rettssystemet.

Jeg har også lyst til å legge til at 3 000 mennesker er blitt drept i opptøyer bare siden sharia-lovgivningen ble innført for to år siden, og at dette antagelig ikke er siste sak vi ser.

Jeg mener at det internasjonale samfunnet ikke kan akseptere den grusomheten som begås mot kvinner i slike samfunn. Safyia-saken er nå i ferd med å bli en internasjonal symbolsak. Selv om vestlige regjeringer holder lav profil, er internasjonal presse veldig opptatt av denne saken. Jeg vil derfor fortsatt be om at Regjeringen utøver det skjønne det måtte være å øve press, uansett underhånden, i denne saken.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Jeg vil bare først forbeholde kanskje uttrykket «gammeltestamentlig» til andre typer praksiser. Jeg vet ikke om det er skriftlig belegg for det. Utover det er ikke dette en sak hvor man skal bruke noen som helst form for humor. Dette er meget alvorlig, og jeg deler representantens vurderinger av det. Det er det ingen tvil om.

President Obasanjo er satt i en veldig vanskelig situasjon når flere delstater selverklært innfører sharia-lovgivning. Det er helt korrekt som representanten sier, at det er betydelige spenninger i Nigeria, ikke bare etniske, men også til dels religiøse i forhold til nettopp bruken av sharia-lovgivning.

Regjeringen vektlegger kvinners rettigheter meget sterkt. Det som vi må gjøre i denne saken, er å vurdere hvordan vi skal gjøre det på en slik måte at vi ivaretar Safyias sak på best mulig vis. Som jeg sa i mitt første svar, anses hennes stilling som meget utsatt, og det betyr at vi også må foreta en veldig nøye vurdering av hvordan dette skal håndteres i forhold til miljøet i Nigeria. Vi ønsker ikke å risikere at hun kommer i en enda vanskeligere situasjon, slik at det er grunnlaget. Engasjementet er imidlertid meget tungt.

Marit Nybakk (A): Jeg skal ikke inngå i noen definisjonsdebatt, men det er vel ikke helt tilfeldig at steining på engelsk kalles for «biblical punishment».

Så vil jeg understreke at Norge holder menneskerettighetsfanen veldig høyt, og statsråden er blant dem som har gjort det. Er det ikke på tide at vi for alvor tar opp den tramping på kvinners menneskerettigheter som vi ser i stadig flere land? Også fordi sharia-lovgivning sprer seg, skjer jo dette i flere land. Vi ser at mannlige eliter bruker religion og kultur

som virkemiddel for sosial kontroll med kvinner og tyr til grusomme overgrep. Jeg mener – og jeg vet at statsråden er enig med meg i dette – at man aldri kan være kulturrelativ når det gjelder menneskerettigheter. Jeg vil spørre statsråden om det er slik at Regjeringen også i sitt internasjonale menneskerettighetsengasjement vil intensivere arbeidet for å hindre at slike dommer blir avsagt – altså at man forsøker å bedre den generelle menneskerettssituasjonen for kvinner.

Statsråd Hilde Frafjord Johnson: Det er ingen tvil om Regjeringens engasjement når det gjelder kvinners rettigheter. En viktig menneskerettssak som også er særlig aktuell nå, er kvinners rettigheter i Afghanistan, som er et land som vi også kan komme til å se vil bli forankret i sharia-lovgivning for den nye regjeringens vedkommende. Det er ennå ikke avklart, men det kan gå i den retning. Det betyr at betydningen av fokusering på kvinners rettigheter er desto større, og også betydningen av å gjøre det på en måte slik at man kan få gjennomslag. Så her er det viktig å holde fanen høyt.

Det er samtidig viktig å finne virkemidler og måter å påvirke på som gjør at man kan ha rimelig mulighet for gjennomslag og mulighet for suksess. Så her må man også bruke kulturkompetanse, selv om jeg er helt enig i stortingsrepresentantens vurdering av at det ikke er slik at det kan bety at vi kan gå på akkord med grunnleggende rettigheter. Her er det derfor viktig å ha både en virkemiddeldiskusjon og en virkemiddeldebatt.

Og bare til representantens orientering: Den nye direktøren for FNs befolkningsprogram, UNFPA, er en saudisk kvinne. Hun arbeider veldig mye med nettopp disse spørsmålene, og jeg tror det kan bli spennende fremover.

Presidenten: Vi går da videre til spørsmål 11.

S p ø r s m å l 1 1

Sylvia Brustad (A): Jeg vil få stille følgende spørsmål til olje- og energiministeren:

«Etter olje- og energiministerens møte med Naturkraft og deres eiere sist uke har det oppstått betydelig tvil om hva som er Regjeringens standpunkt til de konsesjoner selskapet har fått for bygging av gasskraftverk.

Kan jeg derfor be statsråden redegjøre for hvilke signaler som ble gitt i møte med Naturkraft, og hva som er Regjeringens holdninger til en eventuell forlengelse av selskapets konsesjoner?»

Statsråd Einar Steensnæs: Tirsdag 29. januar ble det avholdt et møte i Olje- og energidepartementet etter anmodning fra Naturkraft AS. Selskapet ønsket å drøfte et mulig samarbeidsprogram for deponering og rensing av CO₂ i gasskraftverk og eventuelle vilkår for forlengelse av Naturkrafts konsesjoner med hensyn til idriftsettelse for de to planlagte gasskraftverkene på Kårstø og Kollsnes. I møtet sa jeg meg villig til å vurdere en eventuell forlengelse av konsesjonene basert på et samarbeid

om bygging av CO₂-frie gasskraftverk. Jeg understreket at vilkårene så langt ikke var drøftet i Regjeringen.

På bakgrunn av de reaksjonene som framkom i etterkant av møtet, ble saken drøftet nærmere med de øvrige regjeringspartiene. Konklusjonen ble offentliggjort i en pressemelding fredag 1. februar, og kan kort oppsummeres slik:

- Olje- og energiministerens oppfordring og forslag overfor Naturkraft har Regjeringens støtte.
- Dersom Naturkraft ikke finner å ville søke om forlengelse av konsesjonene på disse betingelsene, vil saken bli behandlet på ordinær måte. Forurensningsloven § 18.3 med hensyn til ny teknologi som er kommersielt tilgjengelig, vil bli tillagt avgjørende vekt.

Regjeringen ser det som svært viktig å etablere rammebetingelser som gjør det mulig å realisere CO₂-frie gasskraftverk. Tiden arbeider for dette. For å oppnå rasjonelle, robuste og framtidrettede løsninger vurderer vi nå en rekke ulike insentiver, rammevilkår og modeller i en dialog med bransjen. Jeg er glad for at det synes som om det er en økende støtte i Stortinget for en slik politikk. Regjeringen har bestemt at en prosjektgruppe, ledet av statssekretæren i Olje- og energidepartementet, skal arbeide fram forslag for å konkretisere tiltakene og støtteordningene i dette samarbeidsprogrammet. Stortinget vil kunne ta stilling til disse forslagene når stortingsmeldingen om bruk av gass kommer til behandling senere i år.

Sylvia Brustad (A): Arbeiderpartiet er også opptatt av å bruke den til enhver tid mest miljøvennlige teknologi, også i forhold til gasskraftverk. Det må være helt klart.

Jeg er glad for den retrett som Steensnæs nå faktisk gjør, og som han gjorde også på fredag, for de signaler som ble gitt i møtet med Naturkraft og deres eiere, var i høyeste grad selvmotsigende. På den ene siden ble det stilt krav om at det skulle bygges CO₂-frie gasskraftverk, men samtidig skulle ikke selskapet få den tid de mente de trengte for å utvikle teknologien for å nå det målet. Dessuten var det helt klart – slik jeg oppfattet Høyres reaksjon, og slik vår reaksjon var – at det farvannet statsråden opererte med, var i strid med Stortingets flertall.

Fordi jeg føler at statsråden med dette svaret ikke er helt tydelig, vil jeg spørre: Kan statsråden nå garantere at selskapet får den tid de ber om, slik at det blir i tråd med det et flertall i Stortinget ønsker?

Statsråd Einar Steensnæs: Jeg kan forsikre representanten Sylvia Brustad om at jeg kommer til å fortsette kampen for at de gasskraftverk som skal bygges i dette landet, skal være CO₂-frie, og jeg er, som jeg sa, glad for at det er økende støtte i Stortinget til dette.

Nå har altså Naturkraft avklart at det ikke finnes noe kommersielt grunnlag for bygging av slike konvensjonelle gasskraftverk. Det gir oss selvfølgelig en mulighet til å komme gjennom i et samarbeid med Naturkraft om å bygge CO₂-frie gasskraftverk. Men hvis et slikt samarbeid skal etableres, innebærer det selvfølgelig en forpliktelse for begge parter, og dette må vi avklare med Natur-

kraft. Mitt forslag i møtet med Naturkraft var nettopp for å gi tid. Jeg tilbød Naturkraft å forlenge de konvensjonelle gasskraftverkskonsesjonene mot et forpliktende samarbeid når det gjelder CO₂-frie gasskraftverk. I dag er de konvensjonelle gasskraftverkene ikke noe alternativ. Men jeg kan si at Regjeringen selvfølgelig vil forholde seg til de forutsetninger som Stortinget til enhver tid fastsetter – i denne saken som i alle andre saker.

Sylvia Brustad (A): Jeg takker statsråden for svaret, og jeg er glad for det han sier.

Etter dette møtet kom det i hvert fall klart fram at statsråden hadde stilt klare krav til forlengelsen av konsesjonen. Det var i strid med hva et flertall i Stortinget ønsket, ikke fordi et flertall i Stortinget ikke også ønsker den mest miljøvennlige teknologien som til enhver tid er tilgjengelig, men fordi selskapet selv sier at de trenger mer tid for å komme fram til den teknologien som kan gi så nært som mulig CO₂-frie gasskraftverk.

La meg da – bare for å få det helt klart – spørre én gang til: Kan statsråden garantere at selskapet får den tid de trenger til å nærme seg en teknologi for CO₂-frie gasskraftverk, og – hvis de mener at det ikke er mulig å få til det – at de likevel får tid og mulighet til å bygge det de faktisk har fått konsesjon for?

Statsråd Einar Steensnæs: Det går ikke an å foreta en konsesjonsbehandling i Stortinget. Jeg foretok heller ikke noen konsesjonsbehandling i møtet med Naturkraft. Hvis Naturkraft ber om en forlengelse av konsesjonstiden, underlegges den søknaden normal behandlingsprosedyre, med de høringsrunder, den klagefrist og den forsvarlige saksbehandling som er nødvendig. Ut fra dette vil jeg legge Stortingets forutsetninger og rammer til grunn for behandlingen. Men jeg understreker at § 18.3, å legge den til enhver tid beste teknologi til grunn, også vil bli lagt til grunn i dette tilfellet, og det blir krevende om Naturkraft finner å ville bygge konvensjonelle gasskraftverk.

S p ø r s m å l 1 2

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Karita Bekkemellem Orheim til barne- og familieministeren, vil bli tatt opp av representanten Oddbjørg Ausdal Starrfelt.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Eg vil gjerne få stilla eit spørsmål til barne- og familieministeren:

«Evalueringen av gratis tilbud om korttidsbarnehage for alle 4- og 5-åringer i bydel Gamle Oslo viser svært positive resultater. Statsråden har tatt til orde for å innføre denne ordningen bare for innvandrerbarn i hele landet.

Vil statsråden gjennomføre dette, eller vil hun sørge for at dette tilbudet kommer alle barn til gode?»

Statsråd Laila Dævøy: For det første må jeg få påpeke at påstanden i spørsmålet er feil. Jeg har ikke foreslått å innføre en ordning bare for innvandrerbarn.

Det er riktig som representanten Orheim sier i spørsmålet, at evalueringen av tilbudet om gratis korttidsbarnehage i Gamle Oslo viser svært positive resultater. Jeg må for ordens skyld få presisere at det foreløpig bare er tilbudet til 5-åringene som er evaluert. Tilbudet til 4-åringene ble igangsatt senere og skal etter planen være ferdig evaluert ved utgangen av dette året. Når samtlige evalueringsrapporter foreligger, vil jeg selvsagt også foreta en grundig gjennomgang av resultatet av prøveprosjektet sett under ett.

I denne omgang vil jeg imidlertid først vurdere grundig de resultatene som er framkommet for 5-åringene, før jeg tar stilling til hvorvidt et gratis barnehagetilbud skal videreføres. Vi har ikke konkludert i spørsmålet om tilbudet utelukkende skal gis til barn med minoritetsbakgrunn, eller om det skal omfatte alle barn, eller være en ordning for barn med språkvansker, uavhengig av etnisk bakgrunn.

Et eget statssekretærutvalg har drøftet ulike integreringstiltak i forhold til barn og unge. I den sammenheng er det nedsatt en tverrdepartemental arbeidsgruppe som utreder og skal komme med forslag til ulike modeller for norskopplæring til førskolebarn med minoritetsspråklig bakgrunn og deres foreldre. I praksis vil dette som regel si mødre. Arbeidsgruppen skal arbeide raskt og skal også vurdere og utrede konsekvensene av et eventuelt videreført gratis deltidsstilbud. I første omgang kan det bli aktuelt å prøve ut flere modeller for slik norskopplæring i flere kommuner og bydeler enn Gamle Oslo, men en beslutning om dette må komme i bakkant av arbeidsgruppens anbefalinger. Jeg kan forsikre at viljen til å gjøre noe er til stede, og at fokuseringen vil være på muligheten for bedre norskkunnskaper og språktrening i et forebyggingsperspektiv, slik også statsministeren har poengtert i spørretimen tidligere. Da kan det være naturlig å koble noe av denne oppfølgingen til revidert nasjonalbudsjett.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Eg takkar statsråden for svaret.

Eg er glad for at påstanden ikkje er riktig, men eg stiller igjen spørsmålet om statsråden er open for å gje eit tilbod berre til innvandrarbarn. Eg vil peika på at det veldig fort kan få negative konsekvensar for integreringa, fordi det vil skapa irritasjon blant norske foreldre som ikkje får tilsvarende gratis tilbod. Det som har vore eineståande med tilbodet i Gamle Oslo, er at det har vore gratis for alle innafor den bydelen. Det dekkjer 98 pst. av ungene, og det har difor vore vellukka.

Eg har faktisk besøkt desse barnehagane, og me forlengde evalueringsperioden nettopp fordi tiltaket var så positivt. Eg må difor spørja ein gong til: Er statsråden framleis open for at det skal gjevast tilbod berre til innvandrarar? Eller er ho i det minste klar over at dette kan gje negative effektar for desse ungene?

Statsråd Laila Dævøy: I likhet med representanten har også jeg besøkt to av disse barnehagene, og det var en stor opplevelse.

Spørsmålet er om et målrettet tiltak som dette, knyttet til noen barns behov for bedre norskopplæring og bedre integrering, vil virke negativt dersom ikke alle barn får det samme tilbudet. Det er for så vidt en interessant problemstilling, men det er et langt skritt å gå, fra et avgrenset forsøk i en bydel i Oslo der majoriteten av barna faktisk kommer fra ulike minoriteter, og til det forslaget som ligger i spørsmålet, nemlig om gratis barnehageplass for alle barn, som Arbeiderpartiet her tar til orde for.

Etter evalueringsrunden og det arbeidet som nå pågår, bl.a. i arbeidsgruppen, er jeg opptatt av å finne de beste løsningene for barn som har behov for språkopplæring før skolestart, og også en bedre integrering. Jeg er sikker på at vi skal klare å finne fram til ordninger som løser det problemet som er reist.

Oddbjørg Ausdal Starrfelt (A): Eg takkar igjen statsråden for svaret.

Arbeidarpartiet har ambisjonar om å få barnehagane mykje billigare, og at dei skal vera gratis for dei som tener minst, for me er tilhengjarar av graderte satsar. Eg kunne godt tenkt meg å spørja om statsrådens syn på det, for i tillegg til dette gratistilbodet, som nok først og fremst er tenkt for spesielle bydeler der det er store innslag av innvandrarar, vil det vera viktig å bruka andre verkemiddel for å nå dei som har minst inntekt, og som kanskje òg har ei heimeverande mor som ikkje utan vidare betaler ekstra for å senda ungene i barnehagen.

Eg må jo seia at statsråden har skapt litt villreie nettopp om prisen – om det er 1 500 kr, som Kristeleg Folkeparti har sagt, eller 1 500–2 000 kr. I tillegg vil eg spørja: Ser statsråden føre seg eit system der det vert gradering av desse barnehagesatsane?

Statsråd Laila Dævøy: Vi har et helt klart mål om å redusere barnehageprisene i Norge. Vi har en klar plan for dette innen utgangen av 2005, hvilket jeg har sagt flere ganger før i Stortinget.

Kanskje et av de viktigste virkemidlene vil være en omlegging av finansieringsordningen, som jeg regner med at også representanten kjenner til, at det vil være et første skritt på veien. Dernest vil vi følge opp det som også Stortinget har vært opptatt av, nemlig å få en offentlig finansiering opp til 80 pst., og at foreldrene da skal betale 20 pst. av driftskostnadene i barnehagene. Dette jobber vi intensivt for. Det er en stor reform, som vil medføre at vi ut fra dagens priser vil komme til ca. en halvering av barnehageprisene innen utgangen av denne perioden. Det er vårt mål, og det jobber vi for.

Presidenten: Spørsmål 13 er allerede besvart.

S p ø r s m å l 1 4

Signe Øye (A): Jeg vil få lov til å stille følgende spørsmål til utdannings- og forskningsministeren:

«Stiftelsen Halden Friskole ønsker å etablere en ny skole på Idd. Deres søknad ligger nå i departementet. Ifølge Utdanningsforbundet i Halden vil skolen ha et inn-

taksreglement som utelukker elever som trenger spesialundervisning.

Hva mener statsråden om dette?»

Statsråd Kristin Clemet: Stiftelsen Halden Friskole søkte 14. september 2001 om godkjenning av en grunnskole etter privatskoleloven. Av inntaksreglementet, som var vedlagt søknaden, fremgår det bl.a. at skolen ønsker å foreta en særskilt vurdering av om den er i stand til å ta imot elever som har behov for ekstra ressurser.

Det fremgår av privatskoleloven at skoler som er godkjent etter loven, ikke kan stille andre krav for inntak enn den offentlige skolen. Dersom søknaden til skolen er større enn skolens kapasitet, kan skolen prioritere søkere ut fra skolens formål. Dette fremgår av lovens forarbeider. Elever i private skoler som er godkjent etter privatskoleloven, har de samme rettighetene med hensyn til spesialundervisning som elever i tilsvarende offentlige skoler, og det er elevenes respektive hjemkommuner som dekker utgiftene til spesialundervisning. Dette innebærer bl.a. at en skole som er godkjent etter privatskoleloven, ikke kan avslå en søknad om inntak fordi eleven har behov for spesialundervisning.

I brev av 28. september 2001 har departementet anbefalt Stiftelsen Halden Friskole å foreta flere endringer i søknaden. Departementet har bl.a. anbefalt stiftelsen å stryke det punktet i inntaksreglementet som omhandler inntak av elever med behov for ekstra ressurser. Departementet har mottatt tilbakemelding på brevet fra stiftelsen 4. desember 2001. I brevet gir stiftelsen uttrykk for at de ikke ønsker å etterkomme departementets anmodning om å stryke det punktet i reglementet som omhandler inntak av elever med behov for ekstra ressurser.

Søknaden er under behandling i departementet, og jeg tar sikte på å avgjøre saken i løpet av kort tid.

Signe Øye (A): Jeg takker statsråden for svaret.

Ut fra det statsråden nå sier om at Halden Friskole ikke ønsker å stryke det punktet som vi bl.a. snakker om her, om å ekskludere de som trenger spesialundervisning, skjønner jeg på en måte at hun vil være veldig skeptisk til å godkjenne en slik søknad. Det står bl.a. i søknaden at med i vurderingen av inntak vil være «om eleven krever ressurser som skolen ikke er i stand til å gi» – det er klart at det kan være veldig mye – og «om miljøet er i stand til å ta imot eleven» – og hva betyr egentlig det?

Arbeiderpartiet mener at dette vil være et brudd på privatskoleloven, og at man dermed ikke kan godkjenne en slik søknad. Nå hører vi her at Halden Friskole ikke vil trekke tilbake det punktet i søknaden som vi her snakker om. Er statsråden enig i at søknaden da ikke kan godkjennes?

J ø r g e n K o s m o hadde her gjeninntatt presidentplassen.

Statsråd Kristin Clemet: Jeg kan forsikre representanten Signe Øye om at jeg ikke akter å bryte privatskoleloven. Loven gir statsråden anledning til å utøve

skjønn, men det er en rekke deler av loven som ikke er gjenstand for skjønn.

Når det gjelder slike søknader, synes jeg det er mest riktig at søker får svar på søknaden direkte og ikke via Stortingets talerstol. Jeg legger til grunn at jeg ikke kommer til å godkjenne skoler som forbeholder seg rett til å avslå søknader om inntak fra elever fordi de trenger spesialundervisning.

Jeg kan vel kanskje legge til at det i forbindelse med slike søknader ikke er uvanlig at det foregår en dialog mellom departementet og vedkommende søker om enkeltelementer i søknaden, og at jeg har fått visse indikasjon på at en slik dialog finner sted. Da må den eventuelt avsluttes før vi avgjør denne søknaden endelig, og så vil jeg meddele svaret til søker.

Signe Øye (A): Jeg takker igjen statsråden for svaret, og jeg oppfatter at statsråden også mener at dette er et brudd på privatskoleloven.

Nå er det også slik at Halden Friskole krever at en fjerdedel av lærerlønnen skal gå tilbake til skolen, som en slags dugnad. Det kan være ideologiske grunner for det, og det er en frivillig ordning. Arbeiderpartiet mener at det må være betenkelig å ha en slik ordning som trekk i lønn. Det er jo helt klart at slike systemer ekskluderer store grupper lærere, f.eks. enslige forsørgere. Ellers må man helst være gift med en som tjener mye, eller være i spesielle faser av livet osv. som gjør at man kan tillate seg å ta en jobb i en slik skole.

Kristin Clemet har tidligere uttalt at privatskolen skal bidra til mer mangfold. Synes statsråden at disse begrensningene som her kommer fram, bidrar til mer mangfold?

Statsråd Kristin Clemet: Jeg kjenner ikke alle sider ved denne søknaden i detalj, men privatskoleloven er slik at noen kriterier, krav, er absolutte. Dessuten er det et stort rom for skjønn, og det er vel ikke så veldig oppsiktsvekkende om det skjønnet utøves litt forskjellig av ulike politiske ledelser. Jeg har tidligere uttalt at jeg synes det er et uheldig stort rom for skjønn. Jeg mener det skaper liten grad av forutsigbarhet og rettssikkerhet for søkere. Vi har derfor til hensikt å revidere privatskoleloven, rett og slett fordi vi ikke synes den er så bra.

Når det gjelder enkelt detaljene i denne søknaden, er jeg ikke i stand til å uttale meg om dem her og nå. Jeg har gått inn i denne søknaden på det punktet hvor jeg fikk et spørsmål. For øvrig kjenner jeg ikke alle detaljer i dialogen mellom søkeren og departementet, bl.a. fordi noe av dialogen har funnet sted før regjerings-skiftet.

S p ø r s m å l 1 5

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg har følgende spørsmål til fiskeriministeren:

«Lakseavtalen mellom Norge og Europaunionen går ut i månedsskiftet juni/juli 2002, og må følgelig rehandles. I nåværende lakseavtale har Norge en minsteprisordning på ca. 25-26 kroner, mens dagens laksepris

på EU-markedet er ca. 16 kroner til oppdretter. Norske oppdrettere tvinges derfor til å bryte minsteprisbestemmelsene hvis de skal kunne selge laks på EU-markedet.

Hva vil Regjeringen gjøre på kort og lang sikt for å sikre en stabil og lønnsom markedsadgang for norsk laks på EU-markedet?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Norsk laksenærings markedsadgang til EU er av stor betydning for Norge, og det opptar Regjeringen i meget høy grad. Jeg vil i det følgende redegjøre for Regjeringens arbeid med å finne fram til gode løsninger for Norge og for norske lakseeksportører.

Lakseavtalen fungerte lenge godt, men den senere tids utvikling i laksemarkedet har illustrert avtalens begrensninger. På bakgrunn av at norske eksportører utover høsten hadde vansker med å omsette laks i tråd med avtalen, anmodet norske myndigheter, i samråd med næringsorganisasjonene, kommisjonen om en reduksjon og midlertidig suspensjon av minsteprisen i avtalen. På kommisjonens anmodning overleverte norske myndigheter også nødvendig dokumentasjon for at slike endringer skulle kunne gjennomføres.

Vi har mottatt signaler om at kommisjonen vil komme oss i møte ved å suspendere minsteprisbestemmelsen i en overgangsperiode, inntil en langsiktig løsning er funnet. Imidlertid ser kommisjonen for seg å innføre en straffetoll på om lag 14 pst. på norsk laks i denne overgangsperioden. Det vil trolig også bli innledet en undersøkelse med henblikk på å vurdere om forholdene som ligger til grunn for lakseavtalen, er endret.

EU-kommisjonen har invitert representanter fra det norske embetsverket og laksenæringen til møte i Brussel i dag. En vil da fra kommisjonens side redegjøre nærmere for hvorledes en ser for seg en kortsiktig løsning. Samtidig får en fra norsk side anledning til å presentere alternative muligheter både for en kortsiktig og en langsiktig løsning.

Regjeringen er i dialog med kommisjonen med sikte på å unngå at det etableres straffetoll på norsk eksport til EU. Jeg hadde senest mandag konstruktive møter med handelskommissær Pascal Lamy og fiskerikommissær Franz Fischler for å fremføre norske synspunkter i saken. Det kan imidlertid synes som om mulighetene for å unngå straffetoll på kort sikt er begrensede.

Det er svært viktig å etablere løsninger etter at lakseavtalen utløper sommeren 2002. Flere løsningsalternativer er aktuelle, og norske myndigheter har, igjen i tett dialog med næringen, arbeidet for å få i stand et nytt laksearrangement. En skisse til nytt arrangement, uten minsteprisbestemmelser, ble i den anledning overlevert kommisjonen allerede i høst.

Regjeringen har ved en rekke anledninger tatt opp saken knyttet til et nytt langsiktig laksearrangement med EU. Dette var således et sentralt tema i mine møter med kommissær Fischler den 12. januar i Berlin, og senest for to dager siden i Brussel. Utenriksminister Jan Petersen og statsminister Kjell Magne Bondevik har også nylig tatt opp disse problemstillingene i møter med spanske

kollegaer. Spania innehar som kjent formannsvervet i EU for tiden.

Regjeringen fortsetter dette arbeidet i tiden framover med stort trykk, slik at norske interesser blir ivarettatt på en best mulig måte. Jeg er parat til å gjenoppta møter med EU-kommisserene eller andre aktuelle parter utenfor kongerikets grenser.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg takker for et godt svar. Det var gledelig å høre at man vil frafalle suspensjonen. Det er et prisverdig og nødvendig initiativ fiskeriministeren og Regjeringen har tatt for denne næringen for å bedre markedstilgangen for norsk laks til EU, og da spesielt på kort sikt. Dette er en situasjon som må løses snart, og her forstår jeg at man er godt i gang, slik at norske lakseeksportører kan få lik markedsadgang til EU som konkurrerende nasjoner.

Mitt oppfølgingsspørsmål er: Er det noe vi i dette hus kan gjøre for å avhjelpe den langsiktige situasjonen, slik at vi får en stabil og sikker markedstilgang for norsk laks til EU?

Statsråd Svein Ludvigsen: Saken er av så alvorlig karakter og av så stor betydning for en viktig del av norsk fiskerinæring at alle gode krefter nå må stå sammen for å påvirke EU til å imøtekomme Norge. I så måte er næringens, regjeringens og de enkelte stortingsrepresentanters innsats av betydning.

Vi har gjort det helt klart overfor EU at vi, med en EØS-avtale og en lakseavtale, finner det urimelig at norske eksportører har dårligere rammevilkår enn andre tredjeland, ikke-medlemmer. Fra Pascal Lamy, leder for DG Trade i kommisjonen, fikk vi klare utsagn forleden dag om at man ikke betrakter Norge som er hvilket som helst tredjeland i denne sammenhengen. I så måte er jeg optimistisk med hensyn til at vi skal finne løsninger. Men vi må ikke undervurdere de problemer som er, ut fra at man har gjort det klart at dette kommer til å bli behandlet med hensyn til det lovverket som EU forholder seg til.

Karl-Anton Swensen (Kp): Jeg takker igjen for svaret. Jeg er helt enig med fiskeriministeren i de betraktninger han kommer med. Jeg mener at denne næringen burde kunne få like betingelser som andre næringer har i handelsavtalen mellom Norge og EU, i EØS-avtalen.

Næringen har bidratt med betydelige økonomiske midler via eksportavgiften i lakseavtalen som har gått til en felles markedsføring. Næringen har videre signalisert et betydelig større beløp til markedsføring hvis minstesert en framtidig satsing på oppdrettsnæringen og marin sektor.

Så mitt neste spørsmål er: Er Regjeringen villig til å bruke økonomiske virkemidler for å få til en stabil, langsiktig avtale for eksport av laks til EU-markedet?

Statsråd Svein Ludvigsen: Nå er det viktig å ha to tanker i hodet samtidig. Den ene gjelder den kortsiktige løsningen på det akutte problemet. Det foregår i disse mi-

nutter forhandlinger om dette i Brussel. Jeg skal ikke gå for langt inn i det, men fra norsk side ser vi det som mer interessant å stimulere og utvide forbrukermarkedet for laks, enn å skulle påføre norske eksportører en ekstra kostnad som en straffetoll vil være. Vi er invitert til å diskutere disse problemstillingene, og jeg synes at vi skal ha den tålmodighet som skal til for å gjøre dette.

Jeg minner om at vi i 1997 hadde en markedsandel for laks på EU-markedet på 67 pst. Nå er den nede på 54 pst. Det forteller at lakseavtalen og minsteprisen, som næringen selv ønsket, og som er et produkt av næringens eget ønske, nå har vært til ugunst. Derfor er det viktig at vi løser det akutte, og så får vi finne fram til et nytt arrangement som erstatter lakseavtalen når den utløper i september 2002.

S p ø r s m å l 1 6

Lodve Solholm (FrP): Eg vil tillate meg å stille følgende spørsmål til fiskeriministeren:

«Det er no om lag eitt år sidan Regjeringa oppheva det sjølvpålagde forbodet mot eksport av kvalprodukt.

Kvifor har ikkje eksporten kome i gang?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Etter at den forrige regjeringen i januar 2001 besluttet å åpne for eksport av norske vågehvalprodukter, er det fastsatt en forskrift som åpner for eksport av vågehvalprodukter på visse vilkår. I forskriften heter det at utførselstillatelse bare vil bli innvilget til mottakerland som har et system for å ta stikkprøver ved DNA-testing av den importerte forsendelsen. Systemet skal motvirke illegal fangst og smugling som mulige konsekvenser av handel med norske vågehvalprodukter.

Verken Japan eller Island, som er de mest aktuelle markedene for vågehvalproduktene, har bekreftet at de har et slikt system. Det arbeides kontinuerlig med å få åpnet disse markedene for import av slike produkter. I forhold til Japan har det senest vært møter på embetsmanns nivå i oktober og i desember i fjor, og det planlegges ytterligere møter i februar og i mars. I forhold til Island tok jeg selv like før jul opp disse spørsmålene med den islandske fiskeriministeren. Også de bekrefter at de er interessert, men at de ikke har regelverket på plass.

Svaret på spørsmålet om hvorfor eksporten ikke er kommet i gang, er kort og godt at Norge har åpnet for eksport, men Japan og Island, som de mest aktuelle importørene, ikke har åpnet for import. Så enkel og likevel så vanskelig er problemstillingen.

Lodve Solholm (FrP): Eg takkar for eit kort og greitt svar.

Problemet er også at det hastar med å få eksporten i gang. Det ligg no mange tonn med kvalprodukt på lager, og det er jo avgrensa kor lenge dette kan ligge på lager før kvaliteten blir så dårleg at produkta ikkje har nokon marknadverdi i det heile.

Oppfølgingsspørsmålet blir difor: Dersom Island og Japan ikkje har eit slikt system, medan Noreg har det –

for vi må jo kunne ta nokre prøver for at ein skal kunne kjenne det att på nye prøver – er det ikkje då mogleg at Noreg kan tilby Japan og Island eit slikt utstyr, om det er manglande utstyr det står på? Dersom det er regelverket det står på, kan vi kanskje sende over vårt eige regelverk, som eg reknar med er såpass bra at det kan la seg gjere for desse landa å kunne opne for import, for det hastar.

Statsråd Svein Ludvigsen: Ja, jeg er helt enig i at det haster med å komme i gang med eksporten, for det ligger betydelige kvantum på lager. Men vi er avhengig av at noen vil kjøpe, og hittil har både Island og Japan, som de eneste, sagt at de er interessert, men de har ikke åpnet for import. Vi har, som jeg også viste til i mitt første svar, hatt gjentatte møter. Vi har øvet betydelig press, men til sjuende og sist er det opp til kjøpere å bestemme når de vil starte og foreta et kjøp.

Lodve Solholm (FrP): Ja, vi får berre setje inn kref-
tene.

Eg reknar med at statsråden, som også er samarbeidsminister i Nordisk Råd, har moglegheit til å drive påverk-
nad, kanskje spesielt overfor Island. Eg har opplevd sjølv i Nordisk Råd at kanskje spesielt Sverige ikkje var så oppsett på at Island skulle starte med kvalfangst. Men eg reknar med at ein frå Island si side blir meir interessert, for dei skal jo også eksportere og selje sine kvalprodukt, at dei blir meir aktive når det no også blir opna for kvalfangst for Island, og at ein på den måten kan få til eit nordisk samarbeid om å få opna ein marknad, og då spesielt i Japan. Det er også ein del andre land som kan bli aktuelle og kanskje kan ein her få oppleve eit nordisk samarbeid som kan gi eit resultat som er positivt.

Statsråd Svein Ludvigsen: Sverige har ikke vært av de mest aktuelle eksportland. Derimot har jeg løpende kontakt med islandske myndigheter om denne saken. Når det gjelder Japan, vurderer vi om statsråden skal besøke Japan også for å øve påtrykk i denne saken. I så fall vil det skje i løpet av våren. Vi har et betydelig trykk, og vi kjenner også trykket – jeg holdt på å si – fra både lagrene, som ligger der, og næringen.

S p ø r s m å l 1 7

Marit Arnstad (Sp): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til fiskeriministeren:

«Aarsæther Vardø AS i Finnmark har nylig investert i nytt filetanlegg, blant annet med offentlig støtte gjennom SND. Dimensjoneringen av det nye anlegget gjør at bedriften ikke kan ta imot fisk over 2,7 kg, fordi filetmaskinen ikke kan arbeide med større fisk.

Bør det stilles krav til dimensjonering av filetanlegg for å hindre at disse ikke motvirker målet om en bærekraftig forvaltning av fiskeressursene?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Når det spørres om vi bør stille krav til dimensjoneringen av filetanlegg for å hindre at de ikke motvirker målet om en bærekraftig forvalt-

ning av fiskeressursene, er den korte varianten av svaret mitt at jeg tror ikke det vil være fornuftig politikk. Hvis jeg skulle utdype det litt, begrunner jeg det med følgende:

Aarsæther i Finnmark har mange års erfaring med drift av filetproduksjon. Det nye anlegget er derfor planlagt og bygd på bakgrunn av historisk erfaring av størrelsessammensetningen av fisken som landes i fylket, og hva som kan gi lønnsom produksjon.

I de senere årene har fiskeindustrien, og da spesielt filetindustrien, hatt problemer med å oppnå lønnsom drift. Det er i dag betydelig prisforskjell på torsk over og under 2,5 kg. For filetindustrien vil det være vanskelig å oppnå lønnsom drift dersom en benytter torsk som er større enn 2,5 kg som råstoff. Torsk som er større enn 2,5 kg, benyttes i dag i hovedsak til salting og tørking.

Jeg har fått opplyst at bedriften kjøper alle sorter fisk og alle størrelser, dersom fisken holder nødvendig kvalitet til filetproduksjon. Den store fisken som landes ved selskapets anlegg i Vardø, transporteres til selskapets bedrift i Båtsfjord for bearbeiding til saltfisk.

Marit Arnstad (Sp): Jeg takker for svaret, og forstår at fiskeriministeren mener at det ikke vil være fornuftig politikk å sette krav til dimensjoneringen. Men det er jo et paradoks at en bygger opp filetanlegg langs kysten som tar imot fisk mellom 1kg og 2,5 kg, samtidig som noe av det viktigste knyttet til norsk fiskeripolitikk, og som det er bred enighet om i fiskerfaglige miljø, er at en må redusere uttaket av småfisk, for å kunne øke verdiskapningen i næringen på lang sikt. Det er et paradoks som jeg ikke synes det er enkelt å håndtere i forhold til det nye anlegget til Aarsæther. Jeg har forstått det slik at det ikke er enkelt for kystflåten i Vardø å få levert fisk, og at de ikke tar imot garnfanget fisk ved bedriften. Men i forhold til det ressursmessige perspektivet vil jeg gjerne at statsråden kommenterer om han ikke ser paradokset i forhold til målet om en bærekraftig forvaltning og økt verdiskapning på lang sikt.

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg ser ikke sammenhengen mellom dimensjoneringen av dette filetanlegget og ressursforvaltningen, fordi de ved anlegget, i hvert fall overfor meg, gir klart uttrykk for at det kjøpes alle former for fisk, mens produksjonen foregår ved forskjellige anlegg. Det må da ses under det hensyn at filetindustrien i Norge har meget lav lønnsomhet. Vi har et relativt lite antall filetindustribedrifter igjen langsmed kysten, og det er en fare for at hvis vi politisk skulle gå inn – og det er fra min side utenkelig at vi skulle overstyre bedriften hva angår størrelsen på fisken de skulle ta imot og foredle – så ville det gå ut over lønnsomheten. Næringen og et filetanlegg må få til en mer effektiv drift, en spesialisering. Det ser jeg denne bedriftens anstrengelser som et ledd i, og det tror jeg er god ressursforvaltning. Det er god forvaltning av kysten og kystens verdier.

Marit Arnstad (Sp): Jeg er enig i at filetindustrien ikke er i noen enkel situasjon, men hvis vi begynner å

oppmuntre en foredling av ren småfisk, vil det ikke bare være filetindustrien som vil komme i en vanskelig posisjon. Da vil hele den langsiktige verdiskapningen knyttet til torskefisket komme i en vanskelig situasjon, fordi ett av våre hovedmål er jo at vi skal begrense uttaket av småfisk, nettopp for å øke verdiskapningen på lang sikt.

West Fish – Aarsæther AS er ett eksempel. Spørsmålet er om det kan komme til å bli en trend framover at flere filetanlegg gjør det på den måten som man nå gjør det i Vardø. Da vil en slik utvikling bli en trussel mot det vi mener er en bærekraftig utvikling av fiskeressursene, og på den bakgrunnen synes jeg det er en smule merkelig at ikke fiskeriministeren legger større vekt på det åpenbare paradokset som ligger her.

Statsråd Svein Ludvigsen: Fiskeriministeren legger stor vekt på at kvalitet og størrelse på fisk skal være retningssigende for den foredlingen som bedriftene skal foreta. Det at bedrifter spesialisere seg på en type kvalitet og en type størrelse er ikke en trussel verken mot ressursforvaltningen eller mot norsk fiskerinæring. Det bidrar til økt lønnsomhet.

Jeg understreker at det er ikke slik at filetmaskinene på Aarsæther i Vardø er det som nå er styrende for fangsten. Både liten og stor fisk blir utnyttet på en rasjonell måte, til produkter av den kvalitet som er nødvendig. Når spørteren oppfordrer til at man skulle kjøpe mer garnfisk, må jeg minne om at det er ikke den fisken som erfaringsmessig har den beste kvaliteten. Så det kan nok være at det er mer kompliserte problemstillinger enn hva som gjelder akkurat filetmaskinen i Vardø, som bør legges til grunn for fremtidig fiskerinæring. Og det akter jeg å gjøre.

S p ø r s m å l 1 8

Per Sandberg (FrP): Jeg tillater meg å stille følgende spørsmål til arbeids- og administrasjonsministeren:

«I henhold til Hovedtariffavtalen i staten kap. 2.3.3.3 nr. 4, lokale preliminære lønnsforhandlinger – skoleverket, skal de uorganiserte ivaretas.

Mener statsråden at de uorganiserte/organiserte blir ivaretatt likt i de lokale forhandlingene?»

Statsråd Victor D. Norman: Lønns- og forhandlingssystemet i det statlige tariffområdet omfatter enhver arbeidstaker – organiserte som uorganiserte – dersom ikke noe annet uttrykkelig er avtalt.

Dette fremgår av Stortingets behandling av stortingsproposisjonen om lønnsregulering for arbeidstakere i det statlige tariffområdet m.v. Her fastslås det at lønns- og arbeidsvilkår i samsvar med avtalte reguleringer i hovedtariffavtalen mellom de sentrale parter også skal gjelde de uorganiserte.

Det er presisert skriftlig fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet overfor kommunene og fylkeskommunene som gjennomfører de preliminære forhandlingene for skoleverket, at de avsatte rammer for forhandlingene omfatter både organiserte og uorganiserte arbeids-

takere, og at det er arbeidsgiver som i første rekke må påse at også arbeidstakere uten organisasjonstilknytning får den lønn de etter sine oppgaver og arbeidsutførelse bør ha.

Prinsippet om organisasjonsfrihet tilsier at arbeidsgivere ikke har anledning til å registrere eller ha oversikter over hvorvidt arbeidstakere er organisert eller ikke. Arbeidstakere kan etter eget ønske bli trukket i lønn for fagforeningskontingenten. Men slik registrering kan ikke anvendes ved forhandlinger. Dette tilsier at den enkelte arbeidsgiver ikke har oversikt over eventuell organisasjonstilknytning.

På denne bakgrunn mener jeg at rammeverket tilsier at organiserte og uorganiserte arbeidstakere blir ivaretatt likt i de lokale forhandlingene.

Per Sandberg (FrP): Jeg er veldig glad for at statsråden slår fast det som skal være de faktiske forhold.

Nå er det slik at det i den siste tiden er åpnet for såkalte individuelle lønnfastsettelse, og i slike situasjoner har i hvert fall undertegnede fått tilbakemeldinger om at uorganiserte og organiserte på en måte blir behandlet ulikt. Mitt spørsmål blir da hvorvidt det skulle være nødvendig med egne regler for å ivareta de uorganiserte i den situasjonen som vi har nå.

Jeg vil gjerne utfordre statsråden på hvordan vi i framtiden skal kunne ivareta alle, uavhengig av om de er organisert eller ikke, og hvordan vi skal kunne søke å få bedre individuelle lønnfastsettelse ut fra kvaliteten på arbeidskraften, og ikke ut fra de generelle hensynene til organisasjonene.

Statsråd Victor D. Norman: La meg konsentrere meg om det som kanskje er mest sentralt her nå, nemlig hvorvidt det faktisk forgår en forskjellsbehandling av organiserte og uorganiserte. Preliminære forhandlinger i skoleverket ble innført i 2000, og dette ble gjort for å oppnå en mer lokal lønnsdannelse også i skoleverket. I forbindelse med innføringen av dette nye instituttet har det vært brukt mye ressurser på opplæring og informasjon om rammebetingelsene for preliminære forhandlinger.

Jeg er kjent med at organisasjonstilknytning er blitt vektlagt i enkelte referater fra de preliminære forhandlingene som har foregått i kommunene og fylkeskommunene. Men jeg har også fått opplyst at de parter som har ansvaret for oppgjøret for skoleverket, som fra statens side er Utdanning- og forskningsdepartementet, gjør de nødvendige endringer og justeringer før det blir undertegnet og returnert de respektive kommuner og fylkeskommuner.

Avslutningsvis vil jeg igjen understreke at det er en klar forutsetning i lønns- og forhandlingssystemet i det statlige tariffområdet at alle arbeidstakere omfattes av forhandlingene og skal behandles likeverdig. Og det er den enkelte arbeidsgiver som må påse at uorganiserte og organiserte blir behandlet på like vilkår.

Per Sandberg (FrP): Jeg må si at jeg er fornøyd med det svaret også. Men jeg fikk ikke akkurat svar fra stats-

råden på hva vi skal gjøre for at vi i framtiden skal få et system hvor individuell lønnfastsettelse blir en større del av både de lokale og de sentrale forhandlingene og lønnfastsettelsene. I dag er situasjonen den at mange faktisk deler den lokale lønnsputten likt uten å ta hensyn verken til kvaliteten på arbeidskraften eller andre ting som måtte spille inn i den sammenhengen.

Nå hører jeg at statsråden svarer at departementet på en måte har en sensur av og kontroll med det som foregår i forhandlingene. Men det må vel finnes måter å kvalitetssikre forhandlingene på som er bedre enn de vi har i dag, og jeg vil gjerne utfordre statsråden på dette.

Statsråd Victor D. Norman: Hele opplegget med det nye lønnsystemet i skoleverket er nettopp å gi lokale enheter større frihet. I forbindelse med moderniseringen av offentlig sektor tar vi videre sikte på at man også skal få større ansvar lokalt, og at man skal bli belønnet ut fra det man oppnår av resultater. Vi tror det vil gi en ramme hvor lokale lønnsoppgjør vil bli brukt til å premiere innsats, ansvar, kompetanse og andre viktige elementer.

Samtidig ligger det i et slikt desentralisert system at hvis vi ikke på en eller annen måte har sentrale tilsyns- og kontrollfunksjoner på plass, kan vi risikere at det blir lagt vekt på andre ting enn det vi sentralt har avtalt at det skal legges vekt på. Derfor tror jeg ikke vi kommer utenom en eller annen form for det representanten kaller «sensur» av de avtalene som inngås. Skal vi ha likebehandling av menn og kvinner, skal vi ha likebehandling av organiserte og uorganiserte, må det føres en sentral kontroll med dette.

S p ø r s m å l 1 9

Ola D. Gløtvold (Sp): Jeg har følgende spørsmål til sosialministeren:

«Det haster med en oppheving eller utvidelse av aldersgrensen for støtte fra Rikstrykdeverket til treningsutstyr, spesialleker og spesiallaget sportsutstyr for funksjonshemmede over 18 år.

Når vil varslet gjennomgang av dagens regelverk foreligge?»

Statsråd Ingjerd Schou: Som kjent kan det til funksjonshemmede under 18 år gis stønad til hjelpemidler til trening, stimulering og aktivisering for å opprettholde eller bedre funksjonsevnen. Den funksjonshemmede kan også få stønad til spesial- eller ekstrautstyr i forbindelse med leke- og sportsaktiviteter. Aldersgrensen for å få stønad til slike hjelpemidler er gradvis også utvidet siden ordningen ble innført i 1992.

I Dokument nr. 8:111 for 2000-2001, datert 3. mai i fjor, reiste representantene Ola D. Gløtvold og Magnhild Meltveit Kleppa tilsvarende spørsmål som representanten Gløtvold gjør i dag. I Innst. S. nr. 302 for 2000-2001 av 5. juni i fjor heter det at komiteen er kjent med at det daværende Sosial- og helsedepartementet gjennomgikk regelverket for treningsutstyr, spesialleker og spesiallaget sportsutstyr og utredet de økonomiske konsekvenser

ved å oppheve eller utvide aldersgrensen. Departementet ville på bakgrunn av denne utredningen vurdere endringer i statsbudsjettet for 2002. Jeg konstaterer at denne saken ikke ble fulgt opp i Stoltenberg-regjeringens budsjett, slik jeg forstår det var gitt uttrykk for eller var varslet overfor komiteen. Årsaken til dette bør andre være nærmere til å forklare.

Både Rikstrygdeverket og departementet mottar en rekke forslag til forbedringer i ulike trygdeordninger. Forslaget om å heve aldersgrensen for å få stønad til trening, stimulering og aktivisering for å opprettholde eller bedre funksjonsevnen er ett slikt forslag. Det er naturlig for meg å vurdere alle disse forslagene til forbedringer i forbindelse med de årlige budsjettbehandlingene.

President! I spørretimen den 21. november 2001, spørsmål 19, kom jeg på slutten av mitt svar i skade for å gi en uriktig opplysning til representanten John I. Alveheim vedrørende brukerstyrt personlig assistanse.

Jeg sa:

«Brukere av ordningen med personlige assistenter for funksjonshemmede vil ofte være barn, og enkelte vil kunne være umyndiggjort.»

Dessverre blandet jeg støttekontaktordningen og ordningen med brukerstyrt personlig assistanse. Det riktige skal være:

«Brukere av ordningen med støttekontakt vil ofte være barn, og enkelte vil kunne være umyndiggjort.»

Brukere av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse bør som hovedregel være myndige, altså over 18 år, dette fordi det særegne med ordningen nettopp er vektlegging på brukerstyring ved at brukeren selv fungerer som arbeidsleder for assistentene. I særlige tilfeller kan det gjøres unntak fra denne regelen.

Ola D. Gløtvold (Sp): Jeg takker sosialministeren for svaret.

Som sosialministeren ganske riktig sa, hadde undertegnede og Magnhild Meltveit Kleppa et forslag i vår som ble behandlet i sosialkomiteen, om muligheter for å gå inn og refundere eller tilrettelegge for gratis hjelpemidler også for funksjonshemmede over 18 år.

Det er av stor betydning at disse kan få slike hjelpemidler for å holde oppe et aktivt liv, og kanskje også medvirke til at de kan delta ikke bare i fritidsaktiviteter, men også i arbeidslivet, og rehabiliterer seg gjennom en slik virksomhet.

Jeg beklager at vi ikke fulgte dette nærmere opp i budsjettet. Jeg synes allikevel statsråden svarer noe unnvikende når hun sier at den ene regjeringen ikke fulgte det opp, men at det er ingen planer om å gjøre det for den andre heller. Når en enstemmig komite sier at på grunn av at dette kommer raskt, gjør vi ikke noe mer med saken, synes jeg dette bør følges opp allerede i revidert nasjonalbudsjett.

Statsråd Ingerd Schou: Vi er opptatt av å bruke penger til hjelpemidler for funksjonshemmede, og vi bruker om lag 2 milliarder kr.

Det er viktig å ha en helhetlig gjennomgang, men det vil alltid være en gråsoner, en diskusjon om hva som skal være gratis, og hva man skal betale selv. Det naturlige er at forslag til endringer og forbedringer fremmes i forbindelse med budsjettet.

Ola D. Gløtvold (Sp): Jeg er enig i at det kan skje i forbindelse med budsjettet. Men når dette er varslet og departementet har jobbet med denne saken på utredningsnivå for å se på konsekvensene, burde det være mulig å legge inn disse midlene allerede nå i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett. Ved siden av det er vi kjent med at det i departementet arbeides med utredningen «Fra bruker til borger», og dette er jo nettopp en av de viktige tingene som kan gi en lettelse for brukerne og gjøre at overgangen fra barn til ungdom og voksen ikke blir så vanskelig for funksjonshemmede.

Jeg håper derfor at statsråden tar med seg dette tilbake, og at det i forbindelse med revidert blir fremmet forslag som gjør en slik ordning mulig. Som forslagsstillere antydte vi at det i første omgang kunne settes i gang en forsøksordning. Det så komiteen bort fra på grunn av de signaler som kom fra Sosial- og helsedepartementet om at dette ville bli vurdert raskt og antakeligvis komme i forbindelse med budsjettet for 2002. Jeg håper det nå jobbes raskt, og at vi, som sagt, kan få noe i revidert.

Statsråd Ingerd Schou: Jeg merker meg representantens synspunkter. Det er viktig i forhold til høring av Manneråk-utvalgets utredning, som særlig gjelder det som går på funksjonshemmede. Synspunktene der vil jeg ta med meg i det videre arbeidet, og vi skal gjøre en helhetlig vurdering. Men som jeg har sagt før: Det naturlige er også at dette gjøres i forbindelse med budsjettarbeidet.

S p ø r s m å l 2 0

Fra representanten Thore A. Nistad til samferdselsministeren:

«Bare administrasjonen av bompengeselskapene har kostet bilistene hele to mrd. kroner siden 1987, ifølge VG den 25. januar 2002.

Har statsråden noen totalkostnader for samfunnet i denne perioden når det gjelder utgiftene både til bomadministrasjon, renteutgifter, oppsetting/nedtaking av bomstasjoner, papirbehandling (kommuner, fylker og stat), forsinkelser/køer ved bomstasjoner, økte drivstoffkostnader, kostnader/skifte av billettsystemer med mer?»

Presidenten: Dette spørsmålet utsettes til neste spørretime.

S p ø r s m å l 2 1

Presidenten: Dette spørsmålet, fra Inge Ryan til samferdselsministeren, vil bli besvart av fiskeriministerens på vegne av samferdselsministeren.

Inge Ryan (SV): Spørsmålet som jeg nå stiller, er jeg for så vidt klar over at jeg fikk svar på i går gjennom at Regjeringa ved statsråden gjorde et vedtak. Men jeg stiller likevel spørsmålet for eventuelt å få mulighet til oppfølging. Spørsmålet er som følger:

«Det foregår for tida ei omfattende omorganisering innen veietaten. En stor del av omstillinga består av ei regionalisering av dagens fylkesveikontor. Regjeringa har ved flere anledninger pekt på behovet for desentralisering av statlige arbeidsplasser for å få stoppet noe av dagens sentralisering. Noen frykter at de nye regionkontora vil bli lagt til den største byen i regionen.

Vil statsråden ta distriktpolitiske hensyn og legge de nye regionkontora til en av de mindre byene/tettstedene i den aktuelle region?»

Statsråd Svein Ludvigsen: Som representanten Ryan innledningsvis sa, er det slik at Samferdselsdepartementet i går, tirsdag 5. februar, fastsatte lokaliseringen av de fem nye regionkontorene i Statens vegvesen.

Følgende lokalisering av regionkontorene i Statens vegvesen er besluttet: Region øst: Lillehammer, Region sør: Arendal, Region vest: Leikanger, Region midt: Molde og Region nord: Bodø.

Som svar på det konkrete spørsmålet har begrunnelsen for samferdselsministeren vært at man har lagt spesiell vekt på desentralisering, effektivitet og ønsket om en mer balansert fordeling av statlige arbeidsplasser i de enkelte landsdeler.

Inge Ryan (SV): Jeg takker for svaret, og jeg vil uttrykke glede over at man har valgt å desentralisere en del av disse arbeidsplassene. Det syns jeg er veldig positivt. Jeg håper at det også blir en del av politikken videre når man skal regionalisere statlige arbeidsplasser.

Men jeg vil peke på at i min region, som er Midt-Norge, er vi meget skuffet over at Steinkjer ikke nådde opp. Etter vår vurdering fins det et langt sterkere distriktpolitisk argument for Steinkjer enn for Molde. Steinkjer har mistet et stort antall arbeidsplasser i de siste årene, bl.a. fra Forsvaret, men også andre typer arbeidsplasser. Og distriktpolitisk er det etter vår vurdering ingen tvil om at Steinkjer hadde trengt regionkontoret mer enn Molde. Sjøl om vi vet at både statsministeren og lederen i samferdselskomiteen kommer fra det fylket, beklager vi at man ikke fant plass for Steinkjer denne gangen.

Mitt spørsmål til statsråden blir derfor: Vil Regjeringa tilgodese Steinkjer i neste runde når man skal tildele denne typen arbeidsplasser?

Statsråd Svein Ludvigsen: Jeg vil minne om at så vidt jeg er kjent med, var det faktisk slik at Trøndelagsrådet, flertallet i hvert fall, ut fra en vektlegging av vegfaglige hensyn og med henvisning til et spesielt sterkt fagmiljø, mente at Trondheim var det beste valget for et regionalt vegkontor. Regjeringen har lagt vekt på en distriktpolitisk argumentasjon, samtidig som vi ønsker å ivareta faglige hensyn. I så måte er Molde et meget godt

valg, men jeg forstår at det kan være byer som er misfornøyd, i denne sammenheng Steinkjer.

Jeg er ikke ukjent med at min hjemby, Tromsø, nok kunne foretrukket å ha fått vegkontoret framfor Bodø, men vi har altså fra Regjeringens side valgt å legge disse kontorene utenom de store byene. Da er det slik at vi skal ivareta kompetansmiljøer også andre steder, og i så henseende er Steinkjer så vel som min hjemby, Tromsø – hvis jeg kan inkludere det – absolutt aktuelle kandidater for å bli tildelt regions- eller landsdekkende spesialfunksjoner. I Steinkjer er det f.eks. aktuelt innenfor prosjektering.

Inge Ryan (SV): Avslutningsvis vil jeg bare henstille til ministeren å bringe videre ønsket i hvert fall. Det skal jo opprettes eller beholdes 30 såkalt mindre kontor innenfor veietaten, og jeg vil sterkt anmode om at Steinkjer, som har et meget godt kompetansmiljø, og der veikontoret betyr veldig mye, i hvert fall får beholde en del av de arbeidsplassene som de har i dag. Jeg håper at statsråden kan svare bekræftende på det.

Statsråd Svein Ludvigsen: Statsråden kan bekrefte at han skal ta det med til samferdselsministeren.

For øvrig registrerer jeg at det er bred tilfredshet med Regjeringens distriktpolitiske prioritering i denne saken.

S p ø r s m å l 2 2

Fra representanten Sigbjørn Molvik til samferdselsministeren:

«Posten har nå varslet nedleggelse av flere postkontorer de nærmeste månedene. Det betyr at større kommuner som f.eks. Nome og Vinje i Telemark vil bli uten fullverdige postkontor.

Mener statsråden at denne nye nedleggingsrunden fra Postens side er i samsvar med Stortingets forutsetninger bl.a. i behandlinga av St.meld. nr. 26 for 2000-2001 og i samsvar med Postens konsesjonskrav?»

Presidenten: Dette spørsmålet er utsatt til neste spørretime, da statsråden er bortreist.

S p ø r s m å l 2 3

Presidenten: Dette spørsmålet, fra Per Roar Bredvold til samferdselsministeren, vil bli besvart av fiskeriministerens.

Per Roar Bredvold (FrP): Jeg ønsker å stille samferdselsministeren følgende spørsmål, som jeg skjønner vil bli besvart av fiskeriministerens:

«Hver dag ruller hundrevis av livsfarlige utenlandske vogntog over norske grenseoverganger og skaper farlige situasjoner som f.eks. den på E6 sør for Tangen i Hedmark for en stund siden.

Vil statsråden prioritere flere kontroller og dermed luke ut disse kjøretøyene, som kan være potensielle

dødsmaskiner, samt jobbe for å øke forståelsen for dette arbeidet hos utenlandske transportører?»

Statsråd Svein Ludvigsen: På vegne av samferdselsministeren skal jeg komme med et positivt svar.

Kontroll av tunge kjøretøy, både utenlandske og norske, er et høyt prioritert trafikksikkerhetstiltak. Statens vegvesen kontrollerer omkring 220 000 tunge kjøretøy pr. år. I Vegvesenets handlingsprogram for de nærmeste årene er det planlagt en vesentlig økning av disse kontrollene, fra dagens 220 000 til 325 000 i 2005. Kontrollene skjer både som tilfeldige kontroller ute i trafikken, og ved faste kontrollpunkter. Det er også satt i gang et arbeid for å effektivisere kontrollene gjennom kompetanseheving og samarbeid mellom fylkene.

Problemet med manglende dekk- og kjettingutrustning på tunge kjøretøy gjelder hovedsakelig utenlandske vogntog. Etter dagens regelverk kreves det at sjåføren medbringer kjetting kun hvis det kan ventes kjøring på offentlig veg som er dekket av snø eller is. Gjeldende krav er med andre ord føreavhengig, noe som gjør det vanskelig med effektiv oppfølging gjennom kontroll. Samferdselsministeren har på denne bakgrunn nylig tatt initiativ til innføring av et generelt krav om minimum tre millimeter mønsterdybde på dekk, og plikt til å medbringe kjetting uansett føreforhold i hele vintersesongen og for alle tunge kjøretøy. Dette vil bl.a. gjøre det enklere å gjennomføre en mer effektiv kontroll ved grenseovergangene. Samferdselsministeren ønsker at de nye reglene skal trå i kraft før høsten 2002.

Høsten 2000 ble det for øvrig iverksatt en informasjonskampanje rettet mot utenlandske sjåførere, med bl.a. riktig dekkutrustning og bruk av kjetting i fokus. Denne kampanjen er planlagt videreført fram til høsten 2003. Samferdselsministeren ser det videre som viktig at informasjonen om dekk- og kjettingkrav også rettes mot kjøpere av transporttjenester, og vil arbeide for at denne type sikkerhet skal utgjøre et kriterium for oppdragsgiver ved valg av transportør. I så måte kan jeg konstatere at man fra Samferdselsdepartementet har imøtekommet spørrerens ønsker fullt og helt.

Per Roar Bredvold (FrP): Jeg takker statsråden for svaret, som var et positivt, bra svar.

Det som bekymrer meg noe, er at jeg den 2. februar 2000 stilte et tilnærmet likt spørsmål, og fikk da til svar, fra en annen regjering selvfølgelig:

«Statens vegvesen har i dag ikke statistikk som tilsier at utenlandske førere oftere er innblandet i alvorlige ulykker enn norske sjåførere. Det er imidlertid grunn til å tro at de er overrepresentert når det gjelder å skape problemer i trafikken, eksempelvis ved at de oftere blir stående fast på grunn av utilstrekkelig dekkutrustning eller manglende kjettinger.»

Jeg velger imidlertid å tro på den regjeringen som sitter nå, og jeg velger å tro at samferdselsministeren vil ta fatt i denne saken. Det er et veldig alvorlig tema. Jeg har fått merknader både fra KNA og NAF om dette, så saken

er veldig alvorlig. Jeg leser jo at man bl.a. på Svinesund stadig ser skrekkeksempler som resulterer i kjøreforbud.

Statsråd Svein Ludvigsen: Mitt korte svar er at jeg ikke kan svare for tidligere regjeringer, men denne regjeringen har tatt dette på alvor, og vi mener at vi har et faglig grunnlag for å øke kontrollen og for å iverksette de tiltak som jeg her har beskrevet. Og det forventer vi skal gi resultater.

Per Roar Bredvold (FrP): Jeg takker nok en gang for svaret. Det er klart at dette også gir ringvirkninger for de norske sjåførene kontra de utenlandske. Når vi slipper farlige vogntog inn i Norge som kjører forholdsvis billig – det er klart disse skal få lov til å kjøre – går det også ut over de norske transportørene ved at marginene blir såpass små når det gjelder inntjening, og det blir da mindre penger til vedlikehold. Jeg håper at statsråden, som han nå har sagt, tar tak i denne saken og fører den videre, slik at jeg om to år slipper å stille tilnærmet samme spørsmål.

Statsråd Svein Ludvigsen: Vi kan fortsette med situasjonsbeskrivelser, men jeg understreker at Regjeringen har iverksatt og vil iverksette tiltak. Utover det har jeg ikke noen kommentar.

Presidenten: Vi går til spørsmål 24, fra representanten Odd Roger Enoksen til forsvarsministeren. Presidenten kan ikke se at Odd Roger Enoksen er i salen. Vi venter da med spørsmål 24, og så ser vi om representanten Enoksen dukker opp etter hvert.

S p ø r s m å l 2 5

Fra representanten Trond Giske til forsvarsministeren:
«Statsråden vil ikke la Borre kommune overta Admiralboligen til redusert vederlag, men vil selge til markedspris. Kommunen arbeider med utvikling av kulturarbeidsplasser til erstatning for tapte arbeidsplasser i Forsvaret. Regjeringen har fullmakt til å avhende statlige eiendommer til lavere pris hvis særlige hensyn tilsier det.

Ser ikke statsråden at nye arbeidsplasser etter nedbemanning i Forsvaret er en slik særlig grunn for å avhende eiendommen under markedspris?»

Presidenten: Dette spørsmålet bortfaller.

S p ø r s m å l 2 6

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg stiller følgende spørsmål til forsvarsministeren:

«Harstad Skipsindustri planlegger bygging av en større tørrdokk og har i den forbindelse tilbudt Forsvaret å delta. I Budsjett-innst. S. nr. 7 for 2001-2002 sier forsvarskomiteen enstemmig at den har merket seg at Regjeringa tar sikte på å komme tilbake til Stortinget våren d.å. med forslag om statlig oppfølging av tørrdokkprosjektet. Næringskomiteen har en lignende formulering. I

(Arnesen)

brev 22. januar 2002 fra NHD framgår det at Sjøforsvaret allikevel ikke vil delta.

Vil statsråden følge opp Stortingets enstemmige oppfordring?»

Statsråd Kristin Krohn Devold: Harstad Skipsindustri planlegger å bygge en tørrdokk. Hensikten er å konkurrere i markedet for større sivile fartøyer og samtidig også kunne stå for vedlikeholdet av Forsvarets nye fregatter samt kystvaktskipet «KV Svalbard». Harstad Skipsindustri har forutsatt at utbyggingen av tørrdokken delvis finansieres med statlig støtte, og foreslår at Sjøforsvaret bidrar med 91 mill. kr av totalkostnaden på 160 mill. kr.

Slik det tidligere er antydnet, tar Regjeringen sikte på å komme tilbake til saken denne våren i forbindelse med Stortingets behandling av revidert nasjonalbudsjett 2002.

Hovedutfordringen knytter seg til at Sjøforsvaret ikke har prioritert dette prosjektet innenfor eksisterende budsjetttrammer for 2002. Før vi kan trekke en konklusjon, må vi derfor avklare hvorvidt det er ønskelig å benytte ett sivilt verft som fastpunkt for vedlikehold av Forsvarets fartøyer. En slik ordning vil bryte med Sjøforsvarets vedlikeholdsfilosofi, som legger opp til å kjøpe tjenester ved de sivile verft som til enhver tid er billigst, under forutsetning av at gjeldende krav til kvalitet og dokk-kapasitet oppfylles.

Brevet fra Nærings- og handelsdepartementet til Harstad Skipsindustri, som representanten Arnesen viser til, peker på disse utfordringene. Brevet viser også til alternative finansieringsløsninger – jf. skipsbyggingsforskriften som på bestemte vilkår kan yte støtte til skipsverft. Nærings- og handelsdepartementet påpeker at det her er mulig å søke Statens nærings- og distriktsutviklingsfond om støtte.

Et annet vanskelig spørsmål er om denne formen for offentlig bidrag over forsvarsbudsjettet kan anses som en militær investering. Det er nødvendig for at prosjektet skal omfattes av EØS-avtalens unntaksbestemmelser på dette området. EFTAs overvåkningsorgan, ESA, legger stor vekt på å forhindre kryssubsidiering fra militær til sivil verftsaktivitet.

Regjeringen tar sikte på å få en avklaring mellom de involverte departementer på disse spørsmålene, og legger opp til å komme tilbake til saken i forbindelse med behandlingen av revidert nasjonalbudsjett i 2002. Representanten Arnesen og Stortinget for øvrig vil da få anledning til selv å ta stilling til saken, slik begge de to nevnte komiteinnstillingene la opp til.

Bendiks H. Arnesen (A): Jeg takker statsråden for svaret. Som statsråden selv var inne på, har jo dette stått nedfelt i de to budsjettinnstillingene, både fra forsvarskomiteen og fra næringskomiteen, og det er heller ikke sagt noe annet i tilleggsproposisjonen som den nye regjeringen kom med. Begge komiteene har bedt om at dette følges opp i revidert, så jeg er glad for at det kommer.

Jeg vil samtidig minne statsråden om at statsministeren og finansministeren og tidligere forsvarspolitisk talsmann for Høyre har vært i Harstad og lovt at dette skal man få på plass, og da forventer jeg meg kanskje en mer positiv holdning enn det som brevet fra embetsverket i Næringsdepartementet vitner om.

Jeg har lyst til å spørre: Det gikk en henvendelse fra verftet til forsvarsministeren om å få et møte for å drøfte de nærmere enkeltheter. Er det da svaret fra embetsverket i Næringsdepartementet som er svaret fra statsråden?

Statsråd Kristin Krohn Devold: Slik jeg ser det, er det akkurat nå Nærings- og handelsdepartementet som håndterer koordineringen mellom ulike departement i denne saken. Det jeg har prøvd gjøre rede for, er ganske enkelt det som ligger inne på årets forsvarsbudsjett, og der har som sagt Sjøforsvaret ikke prioritert midler til en slik dokk. Jeg er sikker på at alle berørte som ønsker å få møte representanter for Regjeringen i denne saken, får det, men jeg tror det må bli Regjeringen som vurderer hvilket departement som skal ha hovedansvaret for det videre arbeidet med saken. Fordi det kanskje til og med berører Kommunaldepartementet, er det, som sagt, hensiktsmessig at Regjeringen får bruke litt tid mellom disse ulike berørte departementene før man konkluderer i revidert. Og vi har ikke konkludert ennå. Jeg er fullstendig klar over det som representanten Arnesen tar opp, at her er det mange parti som har ønsket å uttrykke velvilje og sympati for prosjektet, men det gjenstår altså en del praktisk avklaring, ikke minst knyttet til om ESA vil kunne aksepterer en sån statlig subsidiering.

Bendiks H. Arnesen (A): Spørsmålet står fortsatt ubesvart av den grunn at man her altså har bedt om et møte med departementet for å klargjøre saken, for å drøfte tall og for å drøfte enkeltheter foran behandlingen av revidert, og jeg oppfatter det brevet som har kommet fra Nærings- og handelsdepartementet, som et avslag på å få et slikt møte.

Jeg spør igjen: Vil statsråden eller statsråden i næringsdepartementet ta imot verftet for å planlegge de nærmere enkeltheter fram mot revidert?

Statsråd Kristin Krohn Devold: Jeg vil bare svare kort til representanten Arnesen at alle som sender brev til forsvarsministeren, selvfølgelig skal få svar fra forsvarsministeren. Det er en praksis som gjelder i mitt departement. Jeg er nå på stående fot ikke sikker på hvilket brev som altså skal være rettet til meg som forsvarsminister, som representanten Arnesen sikter til. Men for fremtiden kan jeg love at det skal være en generell regel at alle skal få svar fra den ministeren som blir tilskrevet, og i det svaret kan det stå om det i så fall er en annen minister det er mer naturlig å ha et møte med. Men det skal jeg ta en nærmere titt på etter dette møtet.

Presidenten: Vi går da tilbake til spørsmål nr. 24.

S p ø r s m å l 24

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg vil gjerne stille følgende spørsmål til forsvarsministeren:

«I aktivitetsplanen for Forsvaret fra høsten 2001 legges det opp til at inntil 800–2 400 mann skal øve i «Det regionale skyte- og øvingsfeltet for Forsvarets avdelinger på Østlandet» i de ni månedene med aktivitet i feltet.

Hva er reelt påregnelig øvingsvolum i regionfeltet, og hvor skal disse styrkene komme fra?»

Statsråd Kristin Krohn Devold: Overgangen til et mobilt operasjonskonsept stiller helt nye krav til samtrening mellom enheter fra ulike våpenarter. Disse kravene vil ikke kunne tilfredsstilles i de eksisterende skytefeltene i Sør-Norge. Dette er den viktigste årsaken til å opprette Regionfelt Østlandet.

Regionalt skyte- og øvingsfelt for Forsvarets avdelinger på Østlandet ble vedtatt i forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 129 for 1998-99, jf. St. meld. nr. 11 for 1998-99.

Ved Stortingets behandling av St. prp. nr. 45 for 2000-2001 understreket flertallet i forsvarskomiteen at det vil være *kritisk avgjørende* at Regionfelt Østlandet utvikles i tråd med Stortingets forutsetninger og at tidsplanen overholdes. Regjeringen baserer seg på dette. Det innebærer at anleggsarbeidet i feltet planlegges igangsatt i september i år, og at feltet kan tas i bruk fra 2005.

For å ta den andre delen av representanten Enoksens spørsmål først: Det er primært Forsvarets avdelinger hjemmehørende i Sør-Norge som vil bruke regionfeltet. Blant de mest sentrale avdelingene er de tre avdelingene som inngår i Forsvarets innsatsstyrke, nemlig hurtigreaksjonsstyrken, oppfølgingsstyrken og forsterkningsstyrken. I tillegg er det Hans Majestet Kongens Garde, Hærens jegerkommando og befalsskolene.

Når det gjelder den første delen av spørsmålet til representanten Enoksen, vil Forsvarets avdelinger på Østlandet før 2005 nytte et antall eksisterende skyte- og øvingsfelt. Ulempen med disse eksisterende ordninger er at de ikke tilfredsstillende krav til samtrening mellom avdelingene. Omfanget av den planlagte virksomheten er i størrelsesorden som det representanten Enoksen nevner i sitt spørsmål. Denne virksomheten vil bli overført til Regionfelt Østlandet. Det er vanskelig å si noe mer eksakt om omfanget av virksomheten i feltet. Jeg vil likevel presisere at øvelsesaktiviteten vil variere i løpet av de ni månedene feltet er i bruk. I periodene med lavest aktivitet planlegges det med at ca. 500 soldater blir øvet i feltet, mens det på det meste planlegges med at ca. 2 000-2 400 soldater øves.

Det avgjørende knyttet til virksomheten i feltet, er at våre militære avdelinger gis tilfredsstillende trenings- og øvingsmuligheter, slik at de skal kunne løse sine meget krevende oppgaver og tilfredsstillende operative krav. Det er ikke minst viktig i forbindelse med våre internasjonale operasjoner.

Jeg vil til slutt understreke at den planlagte virksomheten ved regionfeltet vil ha sin oppstart ved utgangen av inneværende langtidsperiode, altså i 2005. Det fremtidige omfanget av virksomheten må derfor ses i sammenheng med den pågående strukturutviklingen i Forsvaret som vil skje frem mot det årstallet.

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg takker statsråden for svaret, som for så vidt langt på vei er bekreftende i forhold til det som Stortinget har vedtatt, og de forutsetningene som er lagt til grunn.

Bakgrunnen for mitt spørsmål er selvsagt at de avdelinger som i dag er lokalisert i østlandsområdet, bl.a. Østerdal garnison, har et langt lavere antall personell enn det nivået man legger opp til skal øve i dette skytefeltet. Samtidig har Stortinget vedtatt at den øvrige styrkeproduksjonen i Hæren skal foregå ved 6. Divisjon i Troms.

Mitt oppfølgingsspørsmål blir da: Kan statsråden bekrefte at Stortingets forutsetning om at førstegangstjenesten i Hæren skal avtjenes i Nord-Norge, ligger fast?

Statsråd Kristin Krohn Devold: Jeg kan bekrefte at min intensjon er helt i tråd med representanten Enoksens intensjon, nemlig at vi skal ha førstegangstjenesten i 6. Divisjon, og så skal utdanningsenheten innenfor Hæren, altså UKS-en, ligge i Østerdal garnison. Det var derfor jeg, da jeg også ramset opp de enhetene som var ment å skulle øve på Regionfelt Østlandet, baserte meg på de militære enhetene som er til stede i den regionen i dag.

Representanten Enoksen er sikkert kjent med at det for øyeblikket er usikkerhet knyttet til mange ting i Forsvaret, finansiering og fremtidig struktur. Men min intensjon er at det som ble vedtatt i juni, står fast, og at det selvfølgelig også vil bli lagt til grunn for øvingsaktiviteten. Men det vil ikke utelukke at enkelte elementer fra nord kan komme til å øve i sør, fordi det bl.a. er simulatorer og annen type utstyr her som man ikke har i nord, men da gjelder det spesielle typer kapasitet.

Odd Roger Enoksen (Sp): Jeg er enig med forsvarsministeren i at det for tiden er betydelig usikkerhet omkring Forsvarets framtid. Desto viktigere er det at verken statsråden eller Stortinget bidrar til å skape større usikkerhet enn nødvendig. Vi har jo nå også i de siste dagene sett spekulasjoner om hvorvidt det kan være aktuelt å overføre avdelingen i Nord-Norge til Østlandet. Så jeg takker statsråden for svaret, der jeg oppfatter at statsråden bekrefter at det er uaktuelt, de vedtak Stortinget har gjort med hensyn til plassering i Nord-Norge og utdanning i 6. Divisjon, vil ligge fast også i den framtidige forsvarsstruktur.

Statsråd Kristin Krohn Devold: Jeg kan bekrefte at i det arbeidet departementet har lagt til grunn for denne stortingsperioden, fortsetter vi med den konsentrasjonen rundt 6. Divisjon og Østerdalen som ble vedtatt i juni. Det gjelder også treningsaktiviteter.

Samtidig vil jeg gjenta det jeg nevnte, nemlig at det kan være behov for at enkelte elementer får utnytte kapasiteter i sør. Men det forandrer ikke på hovedstrukturen.

Presidenten: Sak nr. 1 er dermed ferdigbehandlet.

S a k n r . 2

Referat

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 13.35.
